

فهرست مندرجات

مقدمه:	۱
سیری در زندگی حضرت آیت الله قاضی خرم آبادی:	۳
مصاحبه با حضرت آیت الله قاضی قبل از ارتحال:	۱۱
فصل اول (حضرت آیت الله قاضی از دیدگاه بزرگان و اندیشمندان):	۱۹
حضرت آیت الله مکارم شیرازی:	۲۱
حضرت آیت الله العظمی جعفر سبحانی:	۲۵
حضرت آیت الله مؤمن:	۳۱
حضرت آیت الله رضا استادی:	۴۳
آقای احمد قاضی:	۴۵
آقای دکتر رضا حسین گندمکار:	۵۱
حجت الاسلام والمسلمین دکتر مؤدب:	۵۵
آقای محمد افضل شیری:	۵۹
حجت الاسلام و المسلمین دکتر سید احمد رضا شاهرخی:	۶۳
آقای دکتر فضائی:	۸۵
آقای دکتر آخوندی:	۹۱

۹۷.....	خانم عزیزه سادات حسینی:
۱۰۱.....	حجت الاسلام و المسلمین تکیه‌ای:
۱۰۳.....	حضرت آیت‌الله صادقی:
۱۰۷.....	فصل دوم (پیام‌های تسلیت):
۱۲۵.....	به روایت تصویر:

مقدمه:

مردان بزرگ در همت‌های بلند و عمق فکری‌شان تجلی پیدا می‌کنند. مرحوم حضرت آیت‌الله حاج شیخ مهدی قاضی خرم‌آبادی (ره) یکی از مردانی بود که تمام تلاش‌ها و افکار خود را معطوف به اهدافی کرد که همگی آن‌ها از «باقیات الصالحات» وی به شمار می‌آیند.

زندگی پر برکت این مرد علم و عمل و جهاد و اجتهاد را نمی‌توان در چند صفحه خلاصه کرد. اما اگر چه «ما لا یدرک کله لایترک کله»، (آب دریا را اگر نتوان کشید/هم به قدر تشنگی باید چشید)، لیکن در قدر و منزلت ایشان همین بس که در طول حیات طیبیه‌ی خویش منشأ آثار پربرکتی بودند.

بی‌تردید تأسیس و مدیریت ستودنی مدرسه عالی تربیتی و قضایی طلاب قم - که بعدها با تغییر عنوان «دانشگاه قم» نامیده شد؛- یکی از برجسته‌ترین خدمات ماندگار این مرد بزرگ بود. تأسیس دانشگاه، آن هم اندکی پس از پگاه پیروزی انقلاب اسلامی ایران به رهبری امام خمینی (ره) گامی مهم در تربیت نیروهایی بود که ادامه دهنده‌ی یک نهضت فرهنگی اسلامی باشند و تثبیت‌کننده پایه‌های اعتقادی - فرهنگی جمهوری اسلامی گشته و خود نیز به عنوان نیروهای علمی - مدیریتی در ادامه انقلاب سهم داشته باشند.

به دیگر سخن، اندیشیدن پیش از زمان، و خود را در چارچوب قید و بندهای موجود دوران ندیدن و نگاه به آینده دور دست داشتن از تفکر اصیلی بر می خواست که همه ی عملکردهای مرحوم حضرت آیت الله قاضی خرم آبادی (ره) از آن بهره گرفته بود و این امر گواه روشنی بر اصالت و نبوغ و پایداری آن مرد بزرگ بود.

شاید از میان خدمات و تمامی آنچه می توان از مصادیق شجره ی طیه، در کارنامه مرحوم حضرت آیت الله قاضی خرم آبادی (ره) برشمرد، دانشگاه قم یکی از بهترین نمودهای ابتکار، خلاقیت و دوراندیشی ایشان است. دانشگاه قم، نماد عینی وحدت حوزه و دانشگاه است؛ محتوای حوزوی و صورت ارائه به شکل دانشگاهی.

بدون تردید تمامی اشخاصی که در دانشگاه قم درس خوانده، درس داده و یا دانشگاه قم را محل ارادت و رزی عملی به اندیشه های این رادمرد قرار داده اند به این حقیقت اذعان دارند که سهم عظیم دانشگاه قم در آینده مهندسی فکری و توسعه علمی کشور آن هم با رویکردی دینی، همه و همه وام دار این فارغ التحصیل مکتب فکری امام جعفر صادق (علیه السلام) است. «عاشَ سَعِيداً و ماتَ سَعِيداً». خداوند ایشان را با اهل بیت عصمت و طهارت محشور فرماید و حُسْنُ أَوْلَئِكَ رَفِيقاً.

محمدرضا فخرروحانی

مدیر روابط عمومی دانشگاه قم

سیری در زندگی مرحوم حضرت آیت‌الله حاج شیخ مهدی قاضی خرم‌آبادی

معظم له در ۲۰ بهمن ماه سال ۱۳۰۶ هجری شمسی مصادف با نیمه
شعبان المعظم سال ۱۳۴۸ (ه.ق) در شهرستان خرم آباد و در
خانواده‌ای مذهبی دیده به جهان گشود.

بعد از طی دوره تحصیلات ابتدایی جهت تحصیل علوم دینی در
اوان نوجوانی وارد حوزه علمیه شد و پس از مدتی در عمل به آیه

کریمه «فلولا نفر من کل فرقه منهم طائفه لیتفقہوا فی الدین» به قم هجرت نمود.

دروس مقدمات و سطح را نزد اساتیدی همچون: مرحوم آیت الله صدوقی یزدی، صاحب الداری، اشتهاوردی، اشراقی، سلطانی طباطبائی، علامه کرباسچی، مشکینی و محقق داماد فرا گرفت و در درس خارج آیات عظام بروجردی، امام خمینی و کمالوند شرکت نمود و به مصداق «والینذروا قومهم اذا رجعوا الیهم لعلهم یحذرون» در معیت حضرت آیت الله العظمی کمالوند به وطن مراجعت نمود و به تدریس پرداخت و پس از فوت ایشان به درخواست روحانیون و طلاب، سالیان سال با کسب اجازه از امام خمینی و وکالت تام الاختیار از ایشان و اکثر مراجع تقلید وقت، مسئولیت حوزه علمیه کمالیه را عهده دار بود.

جهت تبلیغ دین اسلام و روشنگری سیاسی از شخصیت‌هایی همچون آیات عظام؛ مکارم شیرازی، سبحانی، شهید مطهری، شهید مفتح، شهید هاشمی‌نژاد و مرحوم فلسفی بارها جهت سفر به خرم‌آباد دعوت نمود و به دعوت او شهید مدنی در این شهر اقامت گزید و تأثر فراوانی

در منطقه به خصوص در جوانان به جای گذاشت که باعث شد مرحوم شهید مدنی توسط رژیم تبعید گردد.

در استان لرستان اقدام به تأسیس امور عام المنفعه‌ی بسیاری نمود که از آن جمله تأسیس کارخانه روشنائی بود که قبل از راه اندازی شبکه برق سراسری، نیروی برق شهرستان خرم آباد را تولید و توزیع می نمود. احداث شهرک قاضی آباد طبق اصول نوین شهرسازی و واگذاری اقساطی آن به اقشار کم درآمد و حقوق بگیر از باقیات الصالحات ایشان است.

همچنین تأسیس دبیرستان علوی که در آن آموزه های دینی تعلیم می شد در دوران خفقان پهلوی خود امری بس دشوار و مهم بود که پس از مدتی توسط ساواک تعطیل گردید.

در اوایل جوانی روزنامه «صدای لرستان» را منتشر نمود و در آن مقالات انقلابی تندی نوشت که باعث تعطیلی آن گردید.

هم‌زمان با شروع نهضت امام خمینی از پیشگامان این حرکت بود و ارتباط نزدیکی با معظم له داشت و چند بار در ایام تبعید در نجف اشرف و پاریس به محضر ایشان رسید.

در زمان اوج گیری مبارزات بر علیه رژیم شاهنشاهی، حلقه اتصال مراجع و علی الخصوص امام خمینی(ره) با استان و مبارزین بود که حمایت‌های همه جانبه به ویژه حمایت‌های مالی ایشان در خاطر روحانیون و مبارزین محفوظ است. بدین لحاظ سال‌ها تحت نظر بود تا سرانجام توسط رژیم ستم‌شاهی دستگیر و به کمیته‌ی مشترک ضد خرابکاری در تهران منتقل شد.

با نزدیک شدن پیروزی انقلاب همراه با سایر سیاسیون از زندان آزاد شد و در امر استقبال از امام خمینی و استقرار ایشان و هدایت حرکت های مردمی خصوصاً در استان لرستان نقش بسزائی داشت.

در بدو پیروزی انقلاب به عنوان نماینده امام خمینی (ره) در استان لرستان ابقا شد و در خرم آباد در کنار سایر روحانیون؛ مسئولیت مدیریت امور جاری استان و کمیته انقلاب اسلامی را به عهده داشت و

در اعزام نیرو و هدایت مردم جهت خاتمه دادن به غائله خوزستان نقش مهمی ایفا کرد.

در سال ۱۳۵۸ پس از اصرار فراوان به امام خمینی و موافقت ایشان به قم عزیمت نمود و در کنار شهیدان «بهشتی و باهنر(ره)» و با حمایت‌های جامعه‌ی مدرسین حوزه‌ی علمیه قم، مدرسه عالی تربیتی و قضائی طلاب قم را جهت تربیت دبیران علوم دینی و قضات از میان طلاب پایه گذاری کرد و ریاست آن را از ابتدا بر عهده داشت.

در این ایام با حضور چند روز در هفته در تهران معاونت شورای عالی قضایی را اداره می نمود و توسط امام خمینی به عنوان دبیر و عضو هیئت عفو امام خمینی منصوب شد.

چند سال معاون شورای مدیریت حوزه علمیه قم بود و خدمات ارزنده ای را به حوزه های علمیه و ساماندهی و انسجام آن‌ها از خود به یادگار گذاشت.

به دنبال شکل‌گیری و ساماندهی حوزه از یک طرف و توسعه‌ی مدرسه عالی قضایی از طرف دیگر، و پس از حدود ۸ سال کار هم زمان

در حوزه و مدرسه عالی قضایی، به علت تراکم شدید کاری مدیریت حوزه را واگذار نموده و توان خود را بر مدرسه عالی قضایی متمرکز نمودند، و به صورت مستمر و تمام وقت به رسیدگی امور این مدرسه پرداختند.

در نهایت در تاریخ ۱۳۷۶/۳/۳۱ با تصویب شورای گسترش آموزش عالی، مدرسه عالی تربیتی و قضایی طلاب به «دانشگاه قم» تغییر وضعیت داده و از آن به بعد زیر نظر وزارت علوم و با مشارکت جامعه‌ی مدرسین حوزه علمیه قم و با مدیریت آیت‌الله قاضی(ره) به فعالیت خود ادامه داد.

در آن سال‌ها، احداث و تجهیز مجموعه ساختمان‌های آموزشی، کمک آموزشی، رفاهی و اداری دانشگاه قم یکی از دغدغه‌های اصلی ایشان بود. همه‌ی کسانی که به نحوی با آیت‌الله قاضی آشنایی دارند همت والای ایشان را در کارهای عمرانی می‌ستایند. هنگامی که ایشان زمین فعلی دانشگاه را تحویل می‌گیرند، با ۵ میلیون تومان، فعالیت‌های عمرانی را در محوطه‌ای به مساحت ۲۴ هکتار، آغاز می‌کنند. البته این

محوطه در حال حاضر به ۱۴۰ هکتار افزایش یافته است، از این مساحت حدود ۳۰ هکتار (شامل فضاهای آموزشی، کمک آموزشی، پژوهشی، فرهنگی، رفاهی، اداری، پشتیبانی، راه‌های ارتباطی و فضاهای سبز) تا کنون به بهره‌برداری رسیده و یا در دست احداث است. پشت سر گذاردن بیش از هشت دهه از عمر پربرکت حضرت آیت‌الله قاضی(ره) و بالا رفتن سن، تأثیری در انگیزه‌ی ایشان برای خدمت به انقلاب اسلامی و آموزش عالی کشور نداشت و پس از گذشت بیش از ۲۹ سال مدیریت این مجموعه، تا آخرین لحظه عمر گرانقدرشان، بدون هیچ گونه توقع مادی و چشم‌داشتی، هدایت و رهبری دانشگاهی را به عهده داشتند که هم‌اکنون دارای بیش از ۶ هزار دانشجو، ۱۸۰ عضو هیئت علمی، ۲۰۰ عضو هیئت علمی پاره وقت و حق التدریس و بیش از ۵۰۰ نفر نیروی انسانی رسمی، قراردادی و شرکתי است و دارای ۵ دانشکده ۲۵ گروه آموزشی و بیش از ۵۸ رشته‌ی تحصیلی در مقاطع کارشناسی، کارشناسی‌ارشد و دکتری مشغول به فعالیت است و بزرگ‌ترین دانشگاه استان محسوب می‌شود.

هم‌زمان توسط مقام معظم رهبری، به ریاست هیئت مدیره مرکز خدمات حوزه های علمیه منصوب شدند که خدمات شایانی را به طلاب و خانواده های آنان به انجام رساندند.

و سرانجام پس از تحمل صبورانه چندین سال بیماری در تاریخ ۱۳۸۸/۰۹/۲ دار فانی را وداع گفت و در کنار مضجع شریف حضرت معصومه (سلام الله علیها) در دل خاک آرام گرفت.

یادش گرامی و راهش پر رهرو باد.

مرحوم حضرت آیت الله قاضی:

تأسیس دانشگاه قم و به ثمر نشستن آن شیرین ترین خاطره من است

اشاره: حضرت آیت الله حاج شیخ مهدی قاضی خرم آبادی (ره) نامی آشنا برای تمام مبارزین و انقلابیون دوران اختناق و سیاه ستم شاهی، و شخصیت مهم و ارزشمندی که انقلاب اسلامی و مبارزه با طاغوت در خطه قهرمان پرور لرستان با یاد و نام ایشان آمیخته است. تفکر و اندیشه‌ی انقلابی آیت الله حاج شیخ مهدی قاضی خرم آبادی (ره) بود که توانست در دوران سخت و غربت امام و تبلیغات وسیع ضد انقلابی رژیم حاکم و داستان‌های آن‌ها، مرجعیت امام خمینی (ره) را در لرستان تثبیت و خط انقلابی و سازش ناپذیر ایشان را در این خطه حاکم نماید. آنچه در

زیر می‌خوانید گزیده‌ای از گفتگوی صدا و سیمای مرکز لرستان با آیت‌الله حاج شیخ مهدی قاضی خرم‌آبادی (ره) می‌باشد.

- حضرت آیت‌الله قاضی، لطفاً ابتدا در خصوص ارتباط خود با امام خمینی (ره) زمانی که ایشان در نجف بودند توضیح دهید.

در آن ایام به دلیل شرایطی که حاکم بود بنده سعی می‌کردم به طرق مختلف با امام ارتباط داشته باشم که اکثر آن‌ها از طریق مسافرت‌های هوایی و سفر به کویت و سوریه انجام می‌گرفت و بعد به عراق می‌رفتم و با امام (ره) دیدار می‌کردم.

- آیا ساواک از ارتباط شما با امام خمینی (ره) اطلاع داشت.

بله، حتی در یکی از سفرهایم جلوی بنده را به دلیل این که به ماموران ساواکی اطلاع داده بودند که گذرنامه ندارم گرفتند، ولی با سماجت زیاد اجازه خروج گرفتم؛ ولی در دفعات بعد مشکل زیادی در خروج از ایران نداشتم.

- پیرامون سخنرانی آقای آل‌اسحاق و دستگیری علمای خرم‌آباد، که جناب‌عالی هم یکی از آن افراد بودید لطفاً توضیح دهید.

آن روزها ما در فکر ایجاد تحول انقلابی در خرم آباد بودیم، بنابراین بعد از این که متوجه شدیم یک عالمی با سخنرانی های خود در دزفول تحولی بزرگ ایجاد کرده است، شرایط را مناسب دیده و از وی جهت سخنرانی در لرستان دعوت کردیم که ایشان نیز موافقت کردند و چندین جلسه نیز در طرفداری از امام خمینی (ره) سخنرانی کردند، و بر اثر این سخنرانی ها چندین نفر از شخصیت های انقلابی که بنده هم جزء آنها بودم را دستگیر کردند و به زندان اوین فرستادند.

– بعد از انتقال به زندان اوین چه سؤالی از شما پرسیدند؟

آنها می گفتند شما طرفداران حکومت اسلامی هستید و می گفتند در این خصوص گزارش هایی نیز داریم و در پرونده هایی که برای ما درست کرده بودند بیشتر تحریک فعالیت های مردمی را مدّ نظر قرار داده بودند و حتی اتهاماتی همچون حمایت از کمونیست ها را بر ما وارد می کردند و ما هم در جواب می گفتیم ما مذهبی هستیم و این تهمت ها درست نیست.

– چه مدت در زندان اوین زندانی بودید؟

حدود سه تا چهار ماه در زندان اوین بودیم و بعد از مدتی وقتی رژیم مذکور تضعیف شد از زندان آزاد شدیم.

- در خصوص سفرتان به مشهد بعد از آزادی از زندان اوین توضیح دهید.
بعد از اینکه از زندان اوین آزاد شدیم به پیشنهاد یکی از دوستان طلبه که در تهران ساکن بود به مشهد سفر کردیم.

"حضور بزرگ‌مردان مجاهد و مجتهدان انقلاب محوری همچون شهید محراب، آیت الله مدنی در خرم‌آباد، از ابتکارات و اقدامات انقلابی و ارزشمند و مؤثر آیت الله قاضی بود که توانست روند مبارزه را در لرستان تشدید و تسریع نماید و جوانان پرشور و مسلمان را در جهت افکار بلند امام خمینی (ره) هدایت کند."

- حضرت آیت الله قاضی لطفاً در خصوص نحوه‌ی انتخاب «آیت الله مدنی» برای خدمت در حوزه علمیه‌ی لرستان بفرمائید.

ما در آن زمان علاقه داشتیم جهت سرپرستی و هدایت جوانان یک شخصیت عالم و وارسته به لرستان بیاید. بعد از مدتی پی بردیم آیت الله

مدنی در همدان تحولات بزرگی را ایجاد کرده و اقدامات مهمی نیز انجام داده است، بنابراین از وی دعوت کردیم به لرستان بیاید. ایشان نیز موافقت کردند و ما بعد از موافقت ایشان نامه‌ای خدمت امام خمینی (ره) نوشتیم و امام نیز با این موضوع موافقت کردند و بدین ترتیب آیت‌الله مدنی به لرستان آمدند و در آنجا فعالیت‌های زیادی، از جمله حمایت از افراد بی‌بضاعت را انجام دادند.

- چه چیز سبب شد که به این فکر افتادید تا از علما و شخصیت‌هایی همچون «آیت‌الله سبحانی» و «مکارم شیرازی» و «هاشمی‌نژاد» برای سخنرانی در لرستان دعوت کنید.

ما برای این که انقلاب در بین جوانان رواج پیدا کند و جوانان بیشتر به انقلاب رو بیاورند و نسبت به آن شناخت بهتری پیدا کنند، درست‌ترین شیوه را در این دیدیم که از افراد متعهد و صالح دعوت کنیم. بنابراین از شخصیت‌هایی مانند «آیت‌الله مکارم شیرازی، شهید مفتح، هاشمی‌نژاد و...» برای تحقق این امر استفاده کردیم.

- یکی از اقدامات شما ساخت مکانی جهت برگزاری مراسم مذهبی برای بانوان در استان لرستان بود، لطفاً در این خصوص توضیح بفرمائید.

با توجه به شرایطی که در آن زمان وجود داشت برای این که بانوان بتوانند راحت تر مراسم مذهبی را برگزار کنند، موضوع ساخت مکان مورد نظر با مرحوم حاج نبی مصطفی زاده مطرح شد. و بعد از این که زمین آن از طرف یک بانوی محترم مهیا شد، مرحوم حاج نبی مصطفی زاده شروع به ساخت مکان مورد نظر نمودند و بعدها این مکان برای سالها محل فعالیت و پناهگاه دینی به شمار می آمد.

- تلخ ترین و شیرین ترین خاطره را در طول دوران زندگی خود بفرمائید.

من در زندگی هیچ خاطره ی تلخی ندارم و در هیچ موردی خیلی ناراحت نشدم؛ ولی شیرین ترین خاطره برای من تأسیس دانشگاه قم و به ثمر نشستن آن است.

- پیرامون تأسیس دانشگاه قم و روند آن توضیح دهید.

تأسیس دانشگاه قم به پیشنهاد جمعی از شخصیت های بزرگ و وارسته جهت جلوگیری از فعالیت کمونیست ها در اوایل انقلاب و

حضور آنان در دبیرستان‌ها و دانشگاه‌ها بود، چرا که با تأسیس این دانشگاه و تحصیل طلاب در آن و تقویت علمای آن جلوی حضور کمونیست‌ها در دانشگاه‌ها گرفته می‌شد، بنابراین وقتی به قم آمدم، پیشنهاد ساخت آن ارائه گردید و بنده هم با کمترین امکانات و به یاری و لطف خدا ساخت آن را شروع کردم.

- چه تعداد دانشجو در این دانشگاه تحصیل می‌کنند و تعداد رشته‌های موجود در آن را بیان کنید.

در حال حاضر در این دانشگاه بیش از ۶ هزار دانشجو وجود دارد که در بیش از ۵۰ رشته تحصیل می‌کنند.

- در خصوص اساتید دانشگاه توضیح دهید.

اساتید اکثریت از اساتید حوزه و دانشگاه هستند.

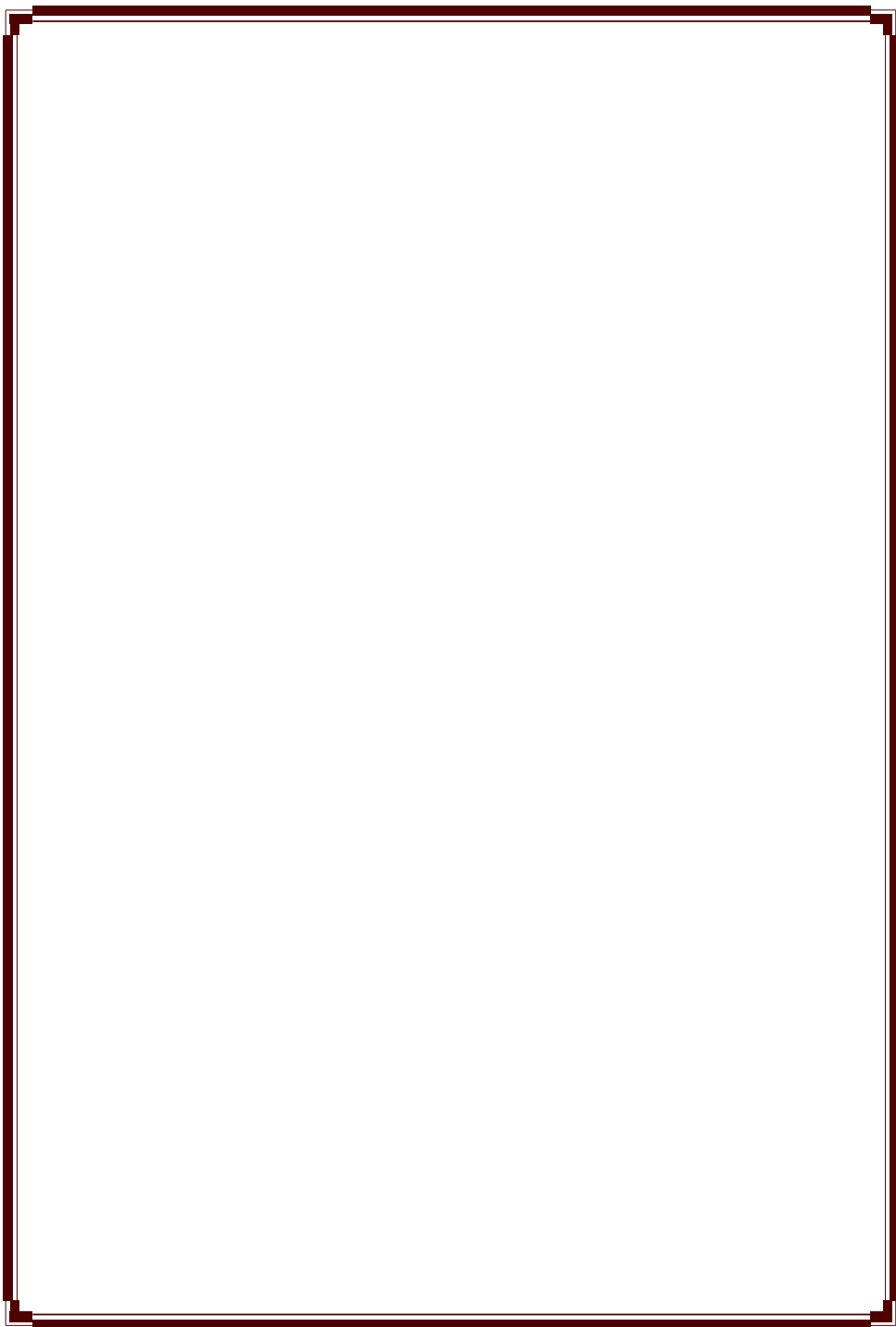
- صحبت خصوصی از امام خمینی(ره) به یاد دارید که در دیدارها و ملاقات‌ها برای شما گفته باشند.

معمولاً امام خیلی کم حرف می‌زدند ولی بنده یک روز در سفری در نجف خدمت ایشان رسیدم و به ایشان عرض کردم می‌خواهم از اداره

حوزه علمیه استعفا بدهم و ایشان قبول نکردند و فرمودند: بنده می‌روم
حرم برایت دعا می‌کنم، من این حرف امام خمینی (ره) را هیچ موقع
فراموش نمی‌کنم.

فصل اول:

حضرت آیت الله قاضی از دیدگاه بزرگان و اندیشمندان

حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی:

حضرت آیت‌الله قاضی، فردی پرکار، مخلص و دور از تظاهر بودند

حضرت آیت‌الله العظمی مکارم شیرازی در خصوص نحوه‌ی آشنایی با مرحوم آیت‌الله حاج شیخ مهدی قاضی خرم‌آبادی (ره) می‌فرمایند: اولین بار در یک سفر تبلیغی بود با مرحوم حضرت آیت‌الله قاضی آشنا شدم یعنی زمانی که برای دهه‌ی عاشورا به خرم‌آباد رفته بودم. مدتی قبل از انقلاب - شاید حدود ۵۰ سال قبل - ما هم در آن زمان جوان بودیم ایشان هم خیلی جوان بود. در آن‌جا با ایشان آشنا شدم. در خرم‌آباد بودیم که شنیدم، شخصی به نام آقای مهدی قاضی مشغول انجام کارهای مهمی در این شهر می‌باشد، با این که سنی هم نداشت. از جمله کارهای ایشان در آن زمان، ساختن کارخانه برق و اقدام به

احداث شهرک قاضی آباد و امثال این کارها بود. با این سن کمی که ایشان داشت، این همت بلندی که برای انجام این کارها از خود بروز می داد مایه ای اعجاب بود. بعداً ایشان به قم آمدند و بیشتر با ایشان آشنا شدیم. حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی در ادامه می فرمایند: یک آشنایی دیگر ما وقتی بود که ایشان رئیس دبیرخانه ی شورای عالی حوزه ی علمیه ی قم بودند، من هم رئیس شورا بودم. در مدتی که بنده ریاست شورای عالی حوزه ی علمیه را داشتم؛ نظم ایشان در دبیرخانه و فکر سنجیده ی او را در جلسات کاملاً می دیدم، چون در جلسات حضور داشتند. و می دیدم بسیار خوب کارهای خود را اداره می کند و بیشتر با علو فکر و همت شان آشنا شدم.

ایشان می افزایند: آیت الله قاضی مسئولیت ریاست دانشگاه قم را نیز داشتند. گاهی شخصاً به دانشگاه قم می رفتم و از نزدیک کارهای ایشان را می دیدم و متوجه می شدم که واقعاً دانشگاه را به خوبی اداره می کنند. مفسر بزرگ قرآن کریم در خصوص همت والای حضرت آیت الله مهدی قاضی می فرمایند: ایشان برای توسعه ی دانشگاه قم، زمین بسیار

وسیع‌ی گرفته بودند و ساختمان‌های بسیار خوب و فضای سبز بسیار گسترده‌ای را احداث نمودند و حتی تا اواخر عمرشان هم که بیماری ایشان شدّت یافته بود؛ و مرتباً برای مشکل کلیه باید جهت دیالیز می‌رفتند، وقتی تحقیق و سؤال می‌کردم؛ می‌گفتند: ایشان در دانشگاه حاضر می‌شوند و کارها را انجام می‌دهند. من باور نمی‌کردم که به دانشگاه بروند؛ ولی گفتند: به دانشگاه نیز می‌روند و کارها را انجام می‌دهند.

آیت‌الله مکارم شیرازی در بیان چند صفت ویژه بنیانگذار و رئیس دانشگاه قم می‌فرمایند: صفاتی که در ایشان خیلی بارز بود، یکی پرکاری‌شان بود که از کار خسته نمی‌شدند. خودشان یک بار به من گفتند: در مغز من رگی هست که نمی‌گذارد من خاموش باشم و بنشینم و دائماً این رگ مرا تحریک می‌کند. سوم، خیلی مخلص بودند، اهل تظاهر و ریاکاری نبودند و حتی من شنیدم که ایشان مطلقاً حقوق برداشت نمی‌کردند و اگر از تلفن دانشگاه استفاده شخصی می‌کردند، حتماً پولش را حساب می‌کردند. ایشان شخصیتی بودند که سی سال کار

مخلصانه، بدون دریافت حقوق، با رعایت تمام موازین اسلامی انجام دادند. علیرغم اصرار برخی برای اختلاط کلاس‌های دختران و پسران، تا آخر مخالفت و بر عقیده‌ی خود پافشاری نمودند.

در پایان آیت‌الله العظمی مکارم شیرازی می‌افزایند: این دانشگاه از بنیاد توسط جامعه‌ی مدرسین تشکیل شده بود، و جامعه‌ی مدرسین هم سی سال به ایشان اعتماد نموده و این مسئولیت خطیر را در اختیار ایشان قرار دادند. این‌ها صفات پاکی بود که من در ایشان به خاطر داشتم. امیدوارم که خداوند روح پاکشان را غریق رحمت گرداند و به بازماندگان ایشان صبر و اجر مضاعف عنایت فرماید و انشاءالله آثاری که از این مرد وارسته باقی مانده هم‌چنان بدرخشد.

والسلام علیکم ورحمت‌الله وبرکاته

حضرت آیت الله العظمی جعفر سبحانی:

آیت الله قاضی همچون شمعی وجود خود را فدای جامعه نمودند

العلماء باقون ما بقى الدهر

حضرت آیت الله العظمی جعفر سبحانی پیرامون حضرت آیت الله قاضی (رحمه الله) می فرماید: من مراتب تسلیت خودم را نسبت به درگذشت عالم ربانی، و مجاهد نستوه مرحوم مغفور حضرت آیت الله حاج شیخ مهدی قاضی خرم آبادی (رحمه الله)، به حضور کلیه ی علاقه مندان بالاخص حوزه های علمیه و علمای اعلام، اعلام می دارم.

ایشان در توصیف شخصیت حضرت آیت الله حاج شیخ مهدی قاضی خرم آبادی (ره) می افزایند: همه ی دوستان کلمه ی شمع را شنیده اند که غالباً شعراء از آن بهره می گرفتند، کار شمع این است که تمام وجود خود را وقف کسانی می کند که در مجلس هستند. ذوب می شود تا

مجلس روشن شود و دیگران بهره بگیرند این از خصائص شمع است. در جامعه ما کسانی هستند که تمام شئون وجود خود را خرج جامعه می‌کنند. در واقع می‌سوزند تا جامعه برتر بشود و به کمال برسد و مرحوم قاضی مصداق واضح این شمع بودند یعنی اگر قرار باشد برای این قاعده یک مثال روشنی را بزنیم زندگی آیت‌الله قاضی است. ایشان از همان دورانی که وارد حوزه علمی خرم‌آباد شدند در محضر آیت‌الله کمالوند بودند و تا وقتی که به لقاء احدی پیوستند، خدمتگزار جامعه و بالاخص حوزه‌های علمی بودند.

این مرجع عالی‌قدر می‌فرماید: آیت‌الله قاضی (رحمته‌الله) در زمانی که در خرم‌آباد بودند، حوزه علمی کمالیه و شهریه‌ی آن را اداره می‌کردند و در دوران خفقانی که در آن شرایط حاکم بود توانستند آنجا را حفظ کنند و علاوه بر آن موفق شدند یاران امام خمینی (رحمته‌الله) را هم دور خود جمع کنند. ایشان قبل از انقلاب نمایندگی از جانب امام را که با خطراتی نیز همراه بود با جرأت بسیار پذیرفته بودند و نماینده امام خمینی (رحمته‌الله) در لرستان بودند و این خود یک پشتیبانی انقلاب و امام بود.

رئیس مؤسسه امام صادق (علیه السلام) پیرامون خدمات علمی و اجتماعی آیت الله قاضی خرم آبادی می افزایند: ایشان منطقه ای را به نام قاضی آباد احداث نموده و مدرسه ای را مطابق با استانداردهای امروز برای دانش آموزان آن منطقه ساختند که واقعاً بتواند مانند دبیرستان علوی در خرم آباد بدرخشد علاوه بر این خانه هایی ساختند و با قیمت ارزان در اختیار مستمندان قرار دادند. واقعاً این که یک شخص بتواند هم در قلمرو علم پیشرو باشد و در خدمت روحانیون و علماء باشد و هم بتواند برای مستمندان کار کند این خود یک امتیاز بزرگی است.

آیت الله العظمی جعفر سبحانی با اشاره به خدمات آیت الله قاضی بعد از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی تصریح می کنند: پس از پیروزی انقلاب اسلامی شرایط ایجاب کرد که ایشان وارد قم شوند و از همان لحظه تا وفاتشان در خدمت اسلام و مسلمین، حوزه علمی و انقلاب بودند یکی از خدمات بزرگ و چشم گیر ایشان تأسیس دانشگاه قم است، در واقع ایشان شبانه روز مانند شمع وجود خود را ذوب نمودند و توانستند آن را آباد کنند. من شاهد بودم که ایشان به تمام جزئیات این

دانشگاه نظر دارند. با توجه به اینکه دانشگاه مختلط مطابق اسلام نیست و دانشجویان نیز از نظر تحصیلی دچار افت می‌شوند، ایشان توانست از نظر اخلاقی این دانشگاه را جدا سازد. چرا که در سایر دانشگاه‌ها اختلاط بین دختر و پسر وجود دارد. و این شخصیت توانست یک دانشگاه را مطابق با استانداردهای اسلامی بسازد و یک مرکز سالمی را برای تحصیل جوانان و دانشجویان فراهم سازد.

زندگی ایشان یک زندگی نمونه است چرا که با اینکه سی سال در خدمت دانشگاه قم بودند حتی از خودکار آن مرکز نیز استفاده نکرده‌اند، از تلفن استفاده نکنند، یک خطر تلفن شخصی داشتند که هزینه‌های آن را خود می‌دادند. بسیاری از افراد هستند که در طول مدت مثلاً دو سالی که در یک منصبی هستند بسیاری از نیازهای شخصی خود را از آن مسیر تهیه می‌کنند اما این مرد بزرگ واقعاً خدا‌باور و خدا ترس بودند. کسانی که مدیر دلسوز هستند حداقل روزهای تعطیل را برای خود اختصاص می‌دهند حتی ایشان جمعه‌ها هم به دانشگاه می‌رفتند تا پیشرفت دانشگاه چشم‌گیر باشد. حتی در دوران نقاحط که واقعاً هر فردی در خانه بستری

می شد اما ایشان تا جایی که امکان داشت برای سرکشی امور به دانشگاه می رفتند.

ایشان می افزایند: آیت الله قاضی خرم آبادی (ره) یک شخصیت خدا باور بود. امیرالمؤمنین (ع) در خطبه های خود به این گونه اشخاص اشاره فرموده اند و می فرمایند: یکی از نشانه های افراد متقی این است که چشم دارند اما چشم را از حرام می پوشانند، گوش دارند اما آن را به سخنان صالح فرا می دهند.

رئیس مؤسسه امام صادق (ع) در بیان ویژگی های شخصیتی آیت الله قاضی (ره) می گویند: یکی از ویژگی های آیت الله قاضی (ره) این بود که در طول دوستی من با ایشان به هیچ عنوان غیبتی از ایشان نشنیدم و اگر در مجلسی غیبت می شد به شدت ناراحت می شدند. حتی قبل از انقلاب مدت ۲۳ روز زندان انفرادی بودند و بعد از آن به زندان عمومی منتقل شدند در آنجا افراد ناباب غیبت می کردند؛ ایشان بسیار ناراحت بودند و از رئیس زندان خواهش کردند که ایشان را به زندان انفرادی برگرداند. این موضوع بسیار مهم است چرا که یک روز زندان انفرادی برابر است با

ده روز زندان عمومی، اما ایشان برای حفظ دین خود اصرار کردند که این اتفاق بیافتد.

از دیگر ویژگی‌های این مرد، زندگی زاهدانه‌ی ایشان است، که علاوه به تمکنی که داشتند اما زندگی زاهدانه‌ای داشتند.

آیت الله حاج شیخ مهدی قاضی خرم‌آباد (رحمته الله) از پشتکار زیادی برخوردار بودند. ایشان به تنهایی کار چند نفر را انجام می‌دادند در واقع آیت الله قاضی فردی در لباس امتی بودند که در حقیقت یک نیروی انسانی با تقوا در جامعه‌ی ما بودند و ارتحال ایشان جای تأسف دارد اما چه باید کرد که صلاح خداوند این است. من این ضایعه را به تمام علماء و عموم مردم به ویژه خانواده‌ی مکرم این عالم وارسته تسلیت می‌گویم.

حضرت آیت‌الله مؤمن، عضو مجلس خبرگان رهبری:
هیچ گاه برای آیت ا... قاضی (ره) مسائل مادی و مالی مهم نبود

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ سَيِّدِنَا وَ
نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ وَ لَعَنَتُ اللَّهُ عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ مِنَ الْآنَ إِلَى قِيَامِ
يَوْمِ الدِّينِ.

حضرت آیت‌الله مؤمن پیرامون حضرت آیت‌الله قاضی می‌گویند: به
مناسب درگذشت مرحوم آیت‌الله حاج شیخ مهدی قاضی خرم‌آبادی
توفیقی شد که بنده چند جمله‌ای را در رابطه با آن بزرگوار صحبت کنم.
از آنجایی که ایشان از نظر سنی؛ از بنده بزرگ‌تر بودند، در خصوص
زمان تحصیل علوم دینی ایشان چیزی نمی‌دانم؛ اما بعدها که وارد حوزه
علمیه شدم، نام ایشان را به عنوان فرد وارسته‌ای که در خرم‌آباد ساکن
بودند و همه مبارزات و اغلب امور را در خرم‌آباد تقریباً یک تنه انجام

می دادند؛ شنیدم. بالاخره بعد از فوت مرحوم آیت الله العظمی بروجردی (ره) زمانی که مبارزات علنی علیه رژیم ستم شاهی از طریق مردم مسلمان به رهبری حضرت امام خمینی (قدس سره) شروع شده بود. مرحوم آقای قاضی (ره) از طرف امام نماینده‌ی ایشان در خرم آباد بودند. عضو مجلس خبرگان رهبری می‌افزایند: مرحوم آقای قاضی در دوران اوج مبارزات مردم؛ علیه رژیم ستم شاهی و هم زمان با سال ۱۳۵۰ شمسی که رژیم طاغوتی بعث، علماء و روحانیون را از عراق اخراج کرد؛ مرحوم آقای قاضی، شهید آیت الله سید اسدالله مدنی (ره) را به خرم آباد دعوت کردند.

شهید مدنی از علما و بزرگان نجف بودند و همه‌ی علمای نجف، و اهالی عراق و ایران ایشان را به عنوان شخصی وارسته و متدین و سمبل تقوی و علم می‌شناختند و در عین حال کاملاً ارادتمند به حضرت امام (ره) بودند. شهید مدنی، در نجف درس اخلاقی داشتند که طلباب علاقمند به وارستگی اخلاقی در درس ایشان شرکت می‌کردند. شهید مدنی (ره) نیز در سال ۱۳۵۰ از عراق اخراج شدند و مرحوم آیت الله قاضی برای این که نظم و انضباط بهتری به مبارزات علیه رژیم ستم شاهی در خرم آباد بدهند؛ شهید آیت الله مدنی (ره) را به خرم آباد دعوت کردند

و مبارزاتی که در خرم‌آباد در ایام اخیر انجام می‌شد به هدایت و رهبری ایشان بود و از این جهت آیت الله قاضی توانستند مبارزات دینی را علیه رژیم ستم‌شاهی در خرم‌آباد؛ بلکه به عبارت دیگر در لرستان رهبری کنند. مرحوم شهید مدنی (ره) علاوه بر این که در لرستان و خصوصاً خرم‌آباد استقرار داشتند در شهر همدان هم سکونت داشتند و مبارزات را رهبری می‌نمودند. این از کارهای ارزشمندی بود که مرحوم آیت الله قاضی (ره) در خرم‌آباد انجام دادند. ایشان در عین حال نمایندگی از طرف حضرت امام (ره) را تا آخرین روزهای قبل از پیروزی انقلاب به عهده داشتند.

عضو هیئت امناء دانشگاه قم تصریح می‌کند: مرحوم آیت الله قاضی (ره) اوایل پیروزی انقلاب از خرم‌آباد به قم مشرف شدند و آشنایی بنده با مرحوم آیت الله قاضی (ره) از آنجا شروع شد. شخصیت ایشان از طریق دوستان مورد اعتماد برای ما روشن بود که فردی آگاه، فاضل و از خود گذشته‌اند.

یکی از کارهایی که در اوایل انقلاب از ایشان استفاده شد، به گمانم در سال‌های ۱۳۵۸ یا ۱۳۵۹ بود، که بنده در آن موقع عضو شورای عالی قضایی بودم و شورای عالی قضایی جمع ۵ نفره‌ای بود که رئیس دیوان

عالی کشور و دادستان کل کشور و سه نفر دیگر از فضلاء حوزه علمیه قم، که مورد قبول حضرت امام (ره) بودند انتخاب شدند تا با همکاری هم کارهای قوه قضائیه را اداره کنند.

در اوایل انقلاب که وضع دادگستری به خوبی مشخص نشده بود؛ در شورای عالی قضایی مرحوم آیت الله ربانی که با آیت الله قاضی آشنا بودند، به دادگستری کل کشور که منشأ و مرکز اصلی آن در تهران بود پیشنهاد دادند که مسئولیت امور مالی دادگستری را به آیت الله قاضی (ره) واگذار نمایند؛ زیرا که ایشان را به عنوان فردی با تقوی، با دیانت و کاردان می شناختند و به حق نیز ایشان به خصوص در امور مالی، انسانی امین و کاردان و شایسته بودند. ایشان دعوت را پذیرفتند و مسئولیت امور مالی قوه قضائیه را به عهده گرفتند. این مسئولیت با ایشان بود؛ تا زمانی که به قم بازگشتند و این وظیفه را به دیگری واگذار نمودند.

حضرت آیت الله مؤمن در بیان خصائص شخصیت آیت الله قاضی (ره) می گویند: هیچ گاه برای آیت الله قاضی (ره) مسائل مادی و مالی مهم نبود. وظیفه ای که به عهده ایشان گذاشته بودند را به عنوان یک وظیفه اسلامی و دینی به خوبی انجام می دادند و هیچ توقع مالی نداشتند و خودشان هم به افرادی که تحت پوشش کار بودند خدماتی را ارائه می نمودند.

به هر حال پس از مراجعت ایشان به قم، به عنوان عضو و کارگزار شورای مدیریت حوزه علمیه قم در این شورا به فعالیت پرداختند. در آن زمان مرحوم حضرت آیت الله فاضل لنکرانی، حضرت آیت الله محقق، مرحوم آیت الله طاهرشمسی گلپایگانی، که همگی از بزرگان علماء بودند، عضو این شورا بودند و از آیت الله قاضی نیز دعوت به عمل آوردند.

ایشان در ادامه می افزایند: این شورای مدیریت تا سال ۱۳۷۰ یعنی حدود ده سال ادامه داشت و در این مدت ایشان به خوبی وضع طلاب را اداره می کردند، تا سال ۱۳۷۰ که مقام معظم رهبری به قم مشرف شدند. ایشان در سخنان خود در جمع طلاب و فضلاء حوزه در مدرسه دارالشفاء فرمودند که باید جمعی به «عنوان شورای عالی حوزه ی علمیه قم» تشکیل شود و این ها یک نفر را به عنوان مدیر انتخاب کنند و این کار هم شد، بعد از آن شورای مدیریت از بین رفت و شورای عالی حوزه تأسیس گردید.

مدیر سابق حوزه ی علمیه ی قم می فرماید: برای این که من بتوانم کارهای حوزه را برنامه ریزی کرده و پیش ببرم، مرحوم آیت الله قاضی (ره) راهنمای خوبی برای من بودند و در نهایت ایشان به عنوان معاون اجرایی مدیریت حوزه در نظر گرفته شدند. در واقع همه کارهایی

که باید برای پیشبرد حوزه انجام می شد به دست آیت الله قاضی (ره) بود و در این جا همان طور که عرض کردم هیچ مضایقه‌ی مالی و معنوی نداشتند، خودشان را وقف این کار کرده بودند و همه ساله به کارمندانی که در خدمت این کار بودند، محبت مالی هم از ناحیه ایشان می شد و باید بگویم کارگزار اصلی آقای قاضی (ره) بودند و بنده هم در خدمت ایشان بودم.

حضرت آیت الله قاضی خرم آبادی (ره) به عنوان معاون اجرایی حوزه‌ی علمیه‌ی قم، واقعاً بسیار عالی انجام وظیفه می کردند، تا این که مدیریت بنده که حدود ۴ سال طول کشید - از سال ۷۰ تا ۷۴ - و من از مدیریت کنار آمدم و گفتم که شخص دیگری را برای مدیریت حوزه انتخاب کنند. لازم به ذکر است که در آن زمان با کارگشایی ها و کاردانی هایی که مرحوم آیت الله قاضی داشتند، زمینه برای فعالیت هر چه مطلوب تر بنده نیز برای برنامه ریزی طلاب خواهر و برادر؛ در قم و شهرستان ها فراهم شد.

عضو مجلس خبرگان رهبری می افزایند: مرحوم آقای قاضی کاملاً همراه و همگام بودند و سوابق بسیار خوب اجرایی داشتند. پس از واگذاری مدیریت حوزه، ایشان مدت کوتاه شش ماه یا یک سال در آن -

جا بودند؛ ولی دائم می گفتند که می خواهم یک کار فرهنگی انجام دهم. گفتم: حاج آقا کاری که اکنون می کنید نیز یک کار فرهنگی است. ایشان فرمودند: مثلاً می خواهم دانشگاهی باشد که من عهده دار کار آنجا باشم.

حضرت آیت الله مؤمن در خصوص نحوه ی تأسیس دانشگاه قم تصریح می کند: در اواخر سال ۱۳۵۹ مرحوم شهید بهشتی و شهید باهنر و شهید قدوسی (ره) در منزل حضرت آیت الله طالقانی بودند، بنده به خدمتشان رسیدم. گفتم حاج آقا در میان طلاب ما جوانانی هستند که حکومت به آنها نیاز دارد، در زمان طاغوت به آنها راهی داده نشد؛ اما حالا می توانیم با آموزش مقطعی از آنها استفاده کنیم. شهید باهنر (ره) و شهید قدوسی (ره) هر دو عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی بودند، من پیشنهاد دادم که مصوبه ای را در این شورا به تصویب برسانند تا طلاب تحت شرایط خاصی؛ گزینش و تحت آموزش قرار گیرند و گواهی دریافت نمایند و ما بتوانیم از این نیروها در کارهای فرهنگی و قضائی، آموزش و پرورش و یا در دانشگاه ها و یا به عنوان نمایندگان رهبری در نیروهای مسلح و مراکز دیگر استفاده کنیم.

شهید بهشتی (ره) انسانی فرهیخته، بسیار دانا، خواستنی و تیزبین بودند. بدون هیچ مقدمه ای پذیرفتند و گفتند: کار خوبی است و رفتند.

چند روز بعد؛ در دی ماه ۱۳۵۹ در شورای انقلاب فرهنگی؛ لایحه‌ای برای احداث مدرسه‌ی عالی قضایی و تربیتی طلاب در قم زیر نظر جامعه مدرسین به تصویب رسید. بعد از آن مرحوم آیت الله مشکینی (ره)، آیت الله طاهری خرم‌آبادی و جمعی دیگر از فضلاء حوزه، دست به دست هم دادند و طی چند سفر، برنامه‌ریزی لازم را برای دروس این مدرسه انجام دادند. در نهایت تصمیم بر آن شد که از میان طلبه‌هایی که سوابق تحصیلی خوبی داشتند عده‌ای را انتخاب کنیم و در این مدرسه علاوه بر دروس حوزه درس‌های دیگری نیز به آن‌ها آموزش داده شد. در میان سر فصل دروسی که باید تدریس می‌شد که عمدتاً دروس قضایی بود، این گونه دروس تربیتی و قضایی توأمان آموزش داده می‌شد. برای تکمیل دروس از آموزش‌های ضمن خدمت دبیران و آموزگاران در آموزش و پرورش استفاده کردیم. همه چیز آماده بود و این مدرسه به یک سرپرست نیاز داشت و برای این کار هم بهترین گزینه حاج آقای قاضی (ره) بودند.

مدرسه تأسیس شد و شورای فرهنگی برای دوره‌ی اول، مدت ۷-۸ ماه را تعیین کردند؛ اما در این میان طلبه‌های فاضلی بودند که اگر قرار بود مدرکی به آنها داده شود نمی‌توانست کمتر از دکتری باشد؛ اشخاصی

که اکنون هر یک از خدمتگزاران انقلاب هستند. این فارغ التحصیلان هر یک در مرکزی به کار گرفته شدند و بعدها خود تقاضا کردند تا مدرکی مبنی بر گذراندن این دوره به آنها داده شود که این کار توسط مرحوم آیت الله قاضی و با مراجعه به شورای عالی انقلاب فرهنگی انجام شد و این روند ادامه یافت. دوره‌های آغازین به مدت ۷-۸ ماه بود؛ اما بعدها طول این دوره به ۳ سال و با ارائه مدرک رسمی انجام می‌پذیرفت. البته دادن مدرک امر ساده‌ای نبود؛ و این کار با پیگیری‌های مستمر ایشان صورت گرفت. حاج آقای قاضی سعی داشتند برای پرورش علما و فضایی کارآمد بهترین اساتید را از دانشگاه تهران و علامه دعوت می‌کردند تا سرفصل دروس رشته‌های پایه را تدریس کنند.

این کار ادامه داشت تا این که دیگر طلاب کمتر مراجعه می‌کردند؛ آقایان به فکر افتادند که این مدرسه عالی تربیتی و قضائی را به دانشگاه تبدیل کنند؛ از مجاری امور اجازه گرفتند و موافقت شد. اما باز اصل قانون این بود که کارها باید زیر پوشش و زیر نظر جامعه مدرسین باشد. شرط مدیریت و مصوبه‌ی شورای عالی انقلاب فرهنگی هر دو این بود. در ابتدا بنا شد که فقط از طلاب استفاده کنند؛ اما جایی نداشتیم، اول در همان جایی که محل مدرسه عالی تربیتی و قضایی طلاب بود

دانشجویان را جا دادند، در عین حال جایی را برای طلاب تهیه کردند، قرار بود مخارج از طرف دولت پرداخت شود، به هر حال بعد از این کارها، به فکر تأسیس دانشگاهی افتادیم، که پولش را دولت بدهد، زمینی به وسعت چندین هکتار که توسط «آیت الله محقق» یکی از بزرگان و عضو هیئت امنای دانشگاه اهدا شد. این که چه کسی این دانشگاه را بسازد و چگونگی ساخته شدن را به حاج آقای قاضی سپردند. و البته مخارج از طرف دولت داده می شد و با همتی که مخصوص ایشان بود؛ هر ساله این بودجه را دریافت می کردند و با دریافت کمک های دیگر؛ کار پیشرفت کرد تا این که به صورت فعلی در آمد. حاج آقای قاضی زحمات ارزشمندی را برای پیشرفت دانشگاه کشیدند و علاوه بر حفظ رشته های علوم انسانی و دینی؛ برنامه های دانشگاه های دیگر و رشته های مختلف را نیز در آنجا اداره کردند.

برای جذب دانشجو در آغاز چنین بود که یک کنکور ویژه برایشان قرار داده شده بود، به مقدار نیاز برای رشته هایی که داشتیم دانشجو می پذیرفتیم، سپس در مورد این افراد در شهرستان ها تحقیق می کردیم و از وضعیت این ها اطلاع می گرفتیم؛ تا افراد و اشخاص متدین؛ عضو دانشگاه شوند، چون هدف فقط این نبود که دانشگاه داشته باشیم، بلکه

در ابتدا هدف جذب طلاب و انتقال آموزه‌های دینی بود، آن هم زیر نظر جامعه مدرسین حوزه‌ی علمیه. در ابتدا نیز برای دانشجویان کنکور ویژه‌ای برگزار می‌شد و بعدها از طریق کنکور عمومی دانشجو پذیرفته شد. عضو هیئت امناء دانشگاه قم پیرامون ویژگی شخصیتی از ویژگی آیت‌الله قاضی می‌گویند: از ویژگی‌های مرحوم حاج آقای قاضی این بود که جهات دینی را در جذب اساتید و دانشجویان کاملاً رعایت می‌کردند و از ویژگی خاص و شاید منحصر به فرد این دانشگاه آن باشد که بین برادران و خواهران در محل خوابگاه و زندگی‌شان کاملاً جدایی برقرار است. مخارج دانشگاه از دولت گرفته می‌شد، و خودشان حتی یک ریال هم به عنوان حقوق دریافت نمی‌کردند. و در طول این سال‌ها حتی، یک روز هم غیبت نداشتند.

ایشان چند سالی بود که بیماری کلیوی داشتند ولی با آن حال در طول هفته، چند بار به دانشگاه سر می‌زدند و در هر حال دانشگاه را فراموش نمی‌کردند. همواره با کمال قاطعیت و جدیت کارها را پیش می‌بردند تا این که این اواخر، در ماه مبارک رمضان سال ۱۳۸۸، آقازاده‌ی ایشان تماس گرفتند و گفتند که حاج آقا می‌فرمایند: شما بیایید

و جلسه هیئت امنا را برگزار کنید. حاج آقا به علت بیماری در تهران بودند و بنده از این جریان مطلع نبودم.

برای دیدن ایشان رفتم و سلامی عرض کردم. جلسه ی هیئت امناء تشکیل شد و ۲ ساعت نیز طول کشید؛ ولی ناتمام ماند. مابقی کار را در ماه مبارک رمضان و در ۱۶ مهر ماه سال ۱۳۸۸ انجام دادیم و تقریباً توانستیم کارها را تمام کنیم.

امام جمعه موقت قم؛

آیت‌الله قاضی از علمای برجسته حوزه علمیه بودند

امام جمعه موقت قم گفت: آیت‌الله قاضی خرم‌آبادی از علمای

برجسته‌ی حوزه‌ی علمیه بود.

آیت‌الله رضا استادی، در حاشیه مراسم تشییع پیکر مطهر حضرت

آیت‌الله حاج شیخ مهدی قاضی خرم‌آبادی (ره) بنیانگذار و رئیس دانشگاه

قم؛ به شخصیت آن عالم وارسته اشاره کرد و گفت: آیت‌الله قاضی

خرم‌آبادی (ره) از علمای برجسته‌ی حوزه‌ی علمیه بودند.

وی با اشاره به این که آیت الله قاضی مدت ها عمر خود را در خدمت به حوزه صرف کردند، اظهار داشتند: آیت الله قاضی خرم آبادی (ره) از شاگردان خاص علمای برجسته ای همچون حضرت آیت الله بروجردی (ره) و امام خمینی (ره) بودند.

جناب آقای احمد قاضی، فرزند حضرت آیت الله قاضی:

حضرت آیت الله قاضی شخصی ولایی بودند

جناب آقای حاج احمد قاضی فرزند عالم وارسته و فقید مجاهد حضرت آیت الله قاضی خرم آبادی ضمن تسلیت ایام محرم و صفر و گرامی داشت یاد و خاطره‌ی مرحوم حضرت آیت الله حاج شیخ مهدی قاضی خرم آبادی (ره)؛ شخصیت ایشان را کم نظیر توصیف نموده و می‌افزاید: صحبت کردن در مورد شخصیت حضرت آیت الله قاضی خرم آبادی (ره) برای بنده که فرزند آن عالم بزرگوار هستم نیز بسیار سخت است؛ چرا که آن عالم وارسته فردی کتوم بودند و هرگز دوست نداشتند در مورد اقدامات و فعالیت‌های ایشان سخنی به میان آید.

وی خلوص نیت را از جمله ویژگی‌های بارز آیت الله قاضی خرم‌آبادی (ره) ذکر کرده و می‌افزاید: خلوص نیت مرحوم آیت الله قاضی (ره) کم‌نظیر بود و هیچ زمان به فکر مصاحبه و تعریف از خود و اطلاع‌رسانی در مورد اقدامات خود نبودند؛ به طوری که بعد از درگذشت ایشان بسیاری از افراد نزد ما آمده و گفتند: آن مرحوم برای ما کارهایی انجام دادند و به ما توصیه کردند که بنده راضی نیستم که در مورد این فعالیت‌ها به کسی چیزی بگوئید. پس طبیعتاً کسی که دارای این گونه صفات و ویژگی‌ها باشد حتی نزدیکانش نیز کمتر می‌توانند ادعای شناخت او را داشته باشند.

احمد قاضی، فرزند مرحوم حضرت آیت الله حاج شیخ مهدی قاضی خرم‌آبادی (ره)، در خصوص نحوه‌ی رفتار آن عالم فقید با خانواده چنین می‌گوید: ایشان با اعضای خانواده و حتی بستگان نسبتاً دور بسیار مؤدبانه، و با تواضع و فروتنی برخورد می‌کردند و این رفتار ایشان ادب و تواضع متقابل را در پی داشت.

وی در ادامه می‌افزاید: اهمیت دادن به کارها و نظم و برنامه‌ریزی، از خصوصیات بارز زندگی آیت الله قاضی به شمار می‌آمد و همین امر نیز عامل موفقیت روزافزون ایشان در کارها بود، به طوری که ایشان در قبل و بعد از انقلاب در تمام شرایط مشغول فعالیت بودند و در طول خدمت به دانشگاه قم نیز، حتی در ایام تعطیل در این دانشگاه حضور پیدا می‌کردند و به امور مربوطه رسیدگی می‌نمودند.

وی ساده‌زیستی را از دیگر ویژگی‌های آیت الله حاج شیخ مهدی قاضی خرم‌آبادی ذکر نموده، ادامه می‌دهد: وقتی ایشان در دانشگاه قم مشغول فعالیت بودند، بنده بارها خدمت ایشان رسیدم و در خصوص نامناسب بودن صندلی محل کارشان و تعویض آن - به دلیل مشکلی که ایشان داشتند - با ایشان صحبت کردم، ولی قبول نکردند و گفتند: می‌خواهم صندلی من مثل صندلی سایر افراد باشد و حتی در اتاق آن عالم وارسته به روی طبقات مختلف اجتماعی باز بود و ایشان با روی گشاده از ارباب رجوع استقبال می‌کردند و با بردباری و صبر با افراد برخورد می‌نمودند. مرحوم آیت الله قاضی به هیچ وجه راضی نبود تا از

امکانات دولتی استفاده کنند و حتی تمایل نداشتند که اعضای خانواده و بستگان درجه یک ایشان نیز از امکانات دولتی استفاده نمایند.

فرزند مرحوم آیت الله قاضی ضمن اشاره به خاطره‌ای پیرامون بیماری آن مرحوم، تواضع و فروتنی را از دیگر ویژگی‌های وی برشمرده، اضافه کردند: تواضع و فروتنی ایشان کم نظیر بود، به خصوص با جوانان و نوجوانان با تواضع و فروتنی ویژه‌ای برخورد می‌کردند و قبل از آن‌ها سلام می‌کردند و علی‌رغم کسالت در مقابل آن‌ها بلند می‌شدند.

وی در خصوص ساخت دانشگاه قم و پیشنهاد شخصیت‌هایی همچون شهید بهشتی و باهنر می‌افزاید: مرحوم آیت‌الله قاضی یک روحانی به روز بودند. خدماتی از قبیل راه‌اندازی روزنامه‌ی صدای لرستان، تأسیس کارخانه برق و ساخت دبیرستان علوی و... را در کارنامه خود داشتند، ضمن این که شهید باهنر(ره) و بهشتی(ره) و دیگر شخصیت‌ها از آیت‌الله قاضی(ره) شناخت کافی داشتند و می‌دانستند که وی مدیری لایق و یک روحانی به روز است و به نیازهای کنونی و

آینده‌ی جامعه شناخت کافی دارد و طبق آن برنامه‌ریزی می‌کند، بنابراین پیشنهاد تأسیس مدرسه عالی تربیتی و قضائی طلاب را به مرحوم آیت‌الله قاضی ارائه نمودند.

احمد قاضی در خصوص سئوالی مبنی بر نگرش آیت‌الله قاضی خرم‌آبادی در خصوص استفاده از امکانات روز دنیا جهت نشر معارف اهل بیت(ع) در دانشگاه قم می‌گوید: مرحوم آیت الله قاضی خرم‌آبادی(ره) دارای صفات ویژه‌ای بودند که مجموع این صفات در کمتر کسی یافت می‌شود. ایشان علاوه بر سخت‌گیری عجیب در مخارج بیت‌المال، در مسائلی که مربوط به آینده می‌شد، وسعت نظر فوق‌العاده‌ای داشتند، علاوه بر این که تفکر اسلامی اصیل را داشتند شخصی به روز بودند و نیازهای آینده و امروز را بررسی و متناسب با آن برنامه‌ریزی می‌کردند. آیت الله قاضی وقتی متوجه شدند که حرکتی از ناحیه غرب در کشور صورت گرفته و جوانان قشر مورد هدف و نظر تهاجم آن‌ها هستند به پیشنهاد جمعی از شخصیت‌های برجسته در تأسیس دانشگاه قم پیش قدم شده و تلاش نمودند تا اصول و مسائل

مربوط به آن نیز متناسب با اصول و مبانی اسلام اصیل و مکتب اهل بیت (ع) باشد، و طرح تفکیک واحدهای خواهران و برادران و عدم استفاده از موسیقی در دانشگاه قم و... نیز خود گویای این مطلب است.

وی نام گذاری مسجد دانشگاه قم به نام «الغدیر» را نشان از ولایی بودن آیت الله قاضی خرم آبادی (ره) عنوان نموده و در این رابطه می افزاید: آیت الله قاضی شخصی ولایی بودند و با این که در موقع بهره برداری مسجد کسالت داشتند و چندین اسم نیز برای مسجد پیشنهاد شده بود اما تأکید داشتند که نام مسجد، «الغدیر» باشد ایشان اقدام به وقف زمینی با مساحت بسیار زیاد در یکی از بهترین مناطق خرم آباد جهت احداث مسجد و مؤسسه فرهنگی نموده که این مؤسسه را نیز «الغدیر» نامیدند، و توجه آیت الله قاضی به نام «الغدیر» نشان می دهد که آن مرحوم به مسئله ولایت توجه خاصی داشتند.

دکتر رضا حسین گندمکار، قائم مقام دانشگاه قم:
آیت الله قاضی بر ضرورت وحدت حوزه و دانشگاه تأکید داشتند

حضرت آیت الله قاضی معتقد بودند که مباحث آموزشی و پژوهشی بین زن و مرد مشترک است و از نظر اسلام و قانون اساسی، هیچ منعی برای پیشرفت علمی و تحصیلی وجود ندارد، هر چند ممکن است به خاطر اقتضای شرایط در برخی دانشگاه‌ها استقبال بانوان کمتر باشد.

قائم مقام دانشگاه قم، در بیان دیدگاه بنیانگذار و رئیس این دانشگاه می‌گوید: ایشان درباره‌ی علت تفکیک واحدهای خواهران و برادران در دانشگاه قم می‌فرمودند: مسئله‌ی مهمی که در کشورمان به عنوان یک کشور اسلامی وجود دارد این است که باید در روابط زن و مرد، حریمی وجود داشته باشد و این‌ها به عنوان یک سری اصول پذیرفته

شده است و ما نیز روابط را بر اساس اصولی که از نظر دینی تعریف شده است مدّ نظر قرار می‌دهیم. هر چند ضرورت‌هایی نیز وجود دارد. با توجه به این که مقاطع قبل از دانشگاه، مانند دبیرستان، راهنمایی و حتی ابتدایی پسران و دختران مختلط نیستند، اجتماع دانشجویان دختر و پسر در یک کلاس و دیگر جاهایی که احتمال اختلاط در آن وجود دارد، چه توجیه شرعی می‌تواند داشته باشد؟

دکتر رضاحسین گندم‌کار با اشاره به بانیان دانشگاه قم که افرادی عالم و متعهد بودند و به اعتقادات دینی اهمیت می‌دادند، ادامه می‌دهد: حضرت آیت‌الله قاضی (ره) و سایر بانیان دانشگاه این‌گونه تعریف کرده‌اند که در این دانشگاه جز در مواقع ضروری، فعالیت‌ها باید تفکیک شود. بنابراین در تفکیک و عدم اختلاط، یک مبانی دینی و اعتقادی وجود دارد و به نظر می‌آید این تفکیک در رشد ارتقاء علمی نیز اثرگذار بوده و هست.

وی وحدت حوزه و دانشگاه را از دیدگاه حضرت آیت‌الله حاج شیخ مهدی قاضی خرم‌آبادی (ره) یک امر ضروری دانست و گفت:

ایشان وحدت حوزه و دانشگاه را از مسائل مهم می‌دانستند و می‌گفتند: در نظام اسلامی در هر سطحی که هستیم و در هر حوزه‌ی تخصصی که فعالیت می‌کنیم نیازمند به امر تربیت هستیم و تربیت ما بر اساس آموزه‌های دینی صورت می‌گیرد و آموزه‌های دینی نیز جایگاهش در حوزه است، بنابراین همه‌ی متخصصین به نوعی به دستاوردهای حوزه نیازمندند.

دکتر گندم‌کار می‌افزاید: ما به دو روش و نگاه در کشور؛ علم می‌آموزیم شیوه‌ی قدیمی و سنتی و شیوه‌ی مدرن. آیت‌الله قاضی سعی در تبادل این تجربیات و شیوه‌های آموزش، که یکی نوین و دیگری برگرفته از ریشه و اعتقادات و مذهب ما و آموزه‌های دینی ماست، و می‌توانند بر روی هم تأثیر گذرا باشند، داشتند.

وی ضمن ارائه‌ی سخنانی در خصوص نحوه‌ی تدریس در دانشگاه‌ها و حوزه و مقایسه آن‌ها و رابطه‌ی استاد و دانشجو در این دو مجموعه می‌گوید: آیت‌الله قاضی معتقد بودند که هر چند ممکن است کارکرد و رسالت دو مجموعه متفاوت باشد؛ ولی در بیشتر موارد وجه مشترک دارند و این دو مجموعه می‌توانند بر همدیگر اثر بگذارند. کسی

با نگاه امروزی و در چارچوب تجربیاتی که در نظام آموزشی کلاسیک کسب کرده و دیگری در قالب تجربیات علمی، سنت و تاریخ. در میان این دو مجموعه باید مبادله فکری صورت گیرد تا خلاءها و کمبودها رفع گردد و این دو مجموعه باید برای هم مانند دو بال باشند تا نظام آموزش عالی را در حوزه‌های مختلف ارتقاء دهند.

وی با بیان خطوط فکری بنیانگذار دانشگاه قم می‌افزاید: با توجه به این که حوزه‌ها در بردارنده‌ی بخش عظمی از فرهنگ و تاریخ هستند، آیت الله قاضی توانستند از حوزه و دانشگاه بهره‌ی کافی را ببرند و قطعاً در باروری و پیشبرد علم موفق بوده‌اند.

قائم مقام دانشگاه قم با بیان اینکه در این دانشگاه اساتید مجربی از حوزه و دانشگاه حضور دارند تصریح می‌کند: حضرت آیت الله قاضی با برنامه‌ریزی مناسب و صحیح و بررسی وضع موجود و رفع کاستی‌ها و مشکلات و ارزیابی علمی و دقیق، دانشگاه قم را یک الگوی مناسب برای سایر مراکز آموزش عالی مهیا نمودند.

در پایان وی جهت‌گیری عملکرد آیت الله قاضی را در راستای تحقق اهداف نظام و انقلاب اسلامی و پیشرفت آن دانسته و از درگاه خداوند متعال علو درجات علیین را برای آن فقید سعید مسئلت نمود.

حجت الاسلام والمسلمین دکتر مؤدب:

آیت الله قاضی (ره) انسانی پرکار و تلاشگر بودند

حجت الاسلام و المسلمین دکتر سیدرضا مؤدب، - معاون پژوهشی دانشگاه قم - در توصیف شخصیت حضرت آیت الله قاضی خرم آبادی (ره) می گوید: حضرت آیت الله حاج شیخ مهدی قاضی خرم آبادی (ره) از چهره های ارزشمند نظام جمهوری اسلامی ایران می باشند که توانستند در راستای وحدت حوزه و دانشگاه گام های مهمی بردارند. ایشان با راه اندازی دانشگاه قم توانست نخستین گام را در راستای تحقق این امر بردارد و سعی کرد با هدف اسلامی کردن دروس دانشگاهی و دینی کردن دانشگاه یک الگوی عملی را پیاده کند و این الگو می تواند در همفکری حوزه و دانشگاه مفید و مؤثر باشد.

دکتر مؤدب می گوید: در حوزه ها، متون دینی و اندیشه های اسلامی به طور ناب پیدا می شود و در دانشگاه ها، روش های تحقیق و توسعه ی

رشته وجود دارد، و مرحوم آیت الله قاضی خرم‌آبادی توانست این ویژگی‌ها را با هم تلفیق کند، و برای تحقق این امر جمعی از اساتید مجرب و با توان را وارد عمل کرد، به نحوی که دانش‌آموختگان بتوانند از چهره‌های خدوم برای کشور باشند.

آیت الله قاضی (ره) توانست علی‌رغم وجود اشکالات فراوان، فضایی را در دانشگاه قم فراهم کند که در آن وحدت به وجود آید، هر چند که نباید ادعا کرد که وحدت کاملی ایجاد شده است؛ بلکه این فضای ایجاد شده یک روند رو به رشد دارد و باید تلاش کرد با همفکری این شجره‌ی طیبه‌ای را که آیت الله قاضی (ره) بنیان نهاده‌اند روز به روز بارورتر شود.

دکتر مؤدب، ویژگی‌های شخصیتی آیت الله قاضی اشاره می‌کند و «انقلابی بودن» و «جهاد در راه خدا» را از جمله ویژگی‌های شخصیتی ایشان می‌داند و می‌افزاید: آیت الله قاضی (ره)؛ قبل از انقلاب از چهره‌های مبارز بودند و در جهت پیروزی انقلاب اسلامی همیار امام، و بعد از پیروزی انقلاب اسلامی نیز اندیشه‌ی انقلابی بودن و مبارزه با ستم در ایشان نهادینه شده بود.

آیت الله قاضی (ره) انسانی پرکار و تلاش بودند و آنهایی که از نزدیک با آیت الله قاضی همکاری داشتند؛ می دانند که ایشان پشتکار فراوانی داشتند. در اواخر سالهای عمر خود با وجود کهولت سن و بیماری هم چنان فعالیت می کردند و هیچ زمانی نیز دست از تلاش و خدمت بر نمی داشتند.

صبور بودن از ویژگی هایی بارز آیت الله قاضی خرم آبادی (ره) بود. برخورد های ایشان با افراد با فروتنی و تواضع و صبر و بردباری همراه بود. ایشان در برابر حل مشکلات هیچ موقع شتاب و عجله نداشتند و مراجعه کنندگان می توانستند به راحتی با ایشان ملاقات کنند و هیچ محدودیتی در ملاقات ایشان وجود نداشت، همواره سعی می کردند که سخنان را بشنوند و این مردمی بودن آیت الله قاضی خرم آبادی (ره) را نشان می دهد.

آیت الله قاضی خرم آبادی (ره) اعتقاد ویژه ای بر این داشتند که کار باید برای رضای خدا انجام شود و خدامحوری در کارها و رفتار و اندیشه و برخوردهایشان محسوس بود، همین عامل باعث می شد که هیچ گاه خستگی را احساس نکنند. ایشان بسیار انسان با گذشتی بودند و سعی می کردند که از هیچ کس کینه به دل نگیرند، به مسائل مذهبی و

دانشگاه اهمیت می دادند و رعایت ارزش های دینی و احترام به آن سرلوحه کارشان بود. به مسئله ی حجاب و عدم اختلاط در دانشگاه اهمیت می دادند و همین امر نیز باعث شده که دانشگاه قم در فضای بهتری قرار گیرد. ایشان می فرمودند: باید زمینه ی لغزش ها از بین برود. آیت الله قاضی در مقابل خدمت هایی که انجام می داد انتظار متقابلی نداشتند و روحیه خدمت بودن در وی مشهود بود و همیشه با روی باز با افراد برخورد می کردند.

آیت الله قاضی خرم آبادی (ره) اهل دانش بودند و برای علم و عالمان احترام ویژه ای قائل بودند و با مدنظر قرار دادن این ملاک ها توانستند بنیه ی مناسبی برای افکار و اندیشه ها فراهم کنند؛ چرا که علم و دانش برای ایشان بسیار اهمیت داشت. ایشان خود نیز اهل مطالعه بودند و حتی کتابخانه ی بسیار ارزشمندی نیز دارند و فضای ذهنی ایشان یک فضای علمی بود و سعی می کردند فضایی را آماده کنند تا زمینه ای برای توسعه ی علم و پژوهش مهیا گردد. ایشان در دانشگاه پدری مهربان برای دانشجویان بودند و ولایت مداری از جمله ویژگی های مرحوم آیت الله قاضی خرم آبادی (ره) بود.

معاون اداری و مالی دانشگاه قم:

آیت‌الله قاضی در معنای واقعی کلمه استاد عملی اخلاق بودند

جناب آقای محمد افضلی شهری، معاون اداری و مالی دانشگاه قم در خصوص حضرت آیت‌الله حاج شیخ مهدی قاضی خرم‌آبادی (ره) می‌گوید: بنده در سال ۱۳۷۶ خدمت آیت‌الله قاضی (ره) رسیده و با ایشان آشنا شدم. با گذشت زمان پی به لایه‌های شخصیتی این روحانی خدوم بردم. ایشان از ابتدا برخوردی بسیار ساده، دوست‌داشتنی و متین داشتند. گشاده‌رویی ایشان برای من بسیار جذاب بود که همین امر منجر به این شده که بنده در این دانشگاه بمانم.

وی می‌افزاید: در اغلب دانشگاه‌ها دانشجو نمی‌تواند حتی رئیس دانشکده را ملاقات کند اما در دانشگاه قم هر شخصی که می‌خواست خدمت ایشان برسد می‌توانست حضوراً و شخصاً به محضر رئیس

دانشگاه مراجعه نماید و مسائل و مشکلات خود را با ایشان در میان بگذارد.

عضو هیئت علمی دانشگاه قم در توصیف ویژگی‌های شخصیتی بنیانگذار دانشگاه قم می‌گوید: تواضع حضرت آیت‌الله قاضی باعث می‌شد که اشخاصی که به ایشان مراجعه می‌نمودند احساس صمیمیت و دوستی کنند. حضرت آیت‌الله قاضی انسانی بسیار پاک بودند. ایشان با توجه به این که سالیان سال با مسائل مالی کار داشتند اما به هیچ وجه نخواستند از چیزی استفاده کنند. حتی ایشان از چای دانشگاه نیز استفاده نمی‌کردند. عدم استفاده از وسایلی که طبیعتاً در اختیار یک رئیس قرار می‌گیرد از ایشان یک شخصیت وارسته ساخته بود.

بنده افتخار می‌کنم که در سال‌های آخر عمر آیت‌الله قاضی توفیق داشتم که در خدمت ایشان باشم و از بنیانگذار دانشگاه قم درس مدیریت بیاموزم.

محمد افضلی شهری تصریح می‌کند: آیت‌الله قاضی به معنای واقعی، یک انسان وارسته و با اخلاق بودند. بیست و نهم اسفندماه سال گذشته

بود که برای انجام کاری ناگزیر به همراه خانواده به دانشگاه قم آمدم. به ذهنم رسید که برای عرض ادب به همراه خانواده خدمت رئیس دانشگاه برسیم، پس از حضور در محضر آیت الله قاضی ایشان از اینکه وسایل پذیرایی موجود نبود بسیار متأثر شدند. وقتی به منزل رفتیم ایشان از بیت شان با بنده تماس گرفتند و مجدداً از اینکه نتوانستند پذیرایی کنند ابراز ناراحتی نمودند.

معاون اداری و مالی دانشگاه قم در بیان ویژگی های شخصیتی آیت الله قاضی می گوید: صداقت کلام، جدیت و قاطعیت آیت الله قاضی از ویژگی های بارز ایشان بود. آیت الله قاضی به شدت از غیبت ناراحت می شدند و به جز در مواردی که به حیثیت دانشگاه مربوط می شد حاضر نبودند در حضورشان غیبتی انجام شود.

عضو گروه زبان و ادبیات انگلیسی دانشگاه قم خاطرنشان می کند: در جلساتی که به اتفاق آیت الله قاضی می رفتیم بنده که نسبت به ایشان بسیار کم سن تر بودم خسته می شدم، اما می دیدم که این عالم ربانی با

جدیت در جلسه نشسته‌اند و این جدیت ایشان به بنده نیز انگیزه لازم را جهت ادامه‌ی جلسه می‌داد.

وی می‌افزاید: آیت‌الله قاضی در معنای واقعی کلمه استاد عملی اخلاق بودند. گاه‌ا‌ وقتی دانشجویان با تندی با مرد وارسته برخورد می‌کردند، ایشان با متانت به صحبت‌های‌شان گوش می‌دادند و این توجه و متانت رئیس دانشگاه دانشجویان را تحت تأثیر خود قرار می‌داد و درنهایت اغلب با رضایت از دفتر کار ایشان خارج می‌شدند.

محمد افضلی شهری در پایان می‌گوید: وقتی در محضر آیت‌الله قاضی از برخی کشورهای اروپایی صحبت می‌شد ایشان کاملاً به مسائل سیاسی و حتی جغرافیایی آن کشور اشراف داشتند و اطلاعات کاملاً به روزی در اختیار جمع قرار می‌دادند. حتی وقتی مسیری که در کشور برای‌مان نامعلوم بود، خدمت ایشان می‌رسیدیم و ایشان دقیقاً راهنمایی می‌کردند و حتی می‌فرمودند کدام رستوران غذای بهتری ارائه می‌کند.

حجت الاسلام و المسلمین دکتر سید احمد رضا شاهرخی:

آیت الله قاضی، افق دید یکصد ساله داشتند

امیر المؤمنین (ع):

«عَظُمَ الْخَالِقُ فِي أَنْفُسِهِمْ فَصَغُرَ مَا دُونَهُ فِي أَعْيُنِهِمْ»

«مردان خدا به همان اندازه که خالق در نظرشان بزرگ و با عظمت

است؛ غیر خدا در چشمشان کوچک و کم اهمیت است.»

حجت الاسلام و المسلمین دکتر سید احمد رضا شاهرخی، مشاور

حضرت آیت الله حاج شیخ مهدی قاضی خرم آبادی (ره) پیرامون

شخصیت بنیانگذار و رئیس دانشگاه قم چنین می گوید: گفتگو پیرامون

شخصیت مردان بزرگ کار دشواری است؛ زیرا این گونه انسان ها از

جهت شخصیتی دارای ابعاد مختلفی هستند که سخن گفتن پیرامون آنها

را مشکل می‌سازد؛ علاوه بر این که مرور زمان و گذشت روزگار چهره‌ی آن‌ها را بهتر از گذشته معرفی خواهد کرد.

انسان‌های بزرگ به علت ایمان و بندگی مخلصانه به درگاه ربوبی، از مطرح شدن و نمایان گشتن خدمات خود گریزانند و همواره عدم رضایت خویش را از مطرح کردن‌شان از سوی دیگران اظهار می‌دارند و مانع این عمل می‌شوند. حضرت آیت‌الله قاضی خرم‌آبادی هم از چنین مردان مخلصی بودند.

وی با اشاره به خاطره‌ای می‌افزاید: از سوی استانداری قم، از من و سه نفر از اساتید دانشگاه قم جهت فراهم آوردن مقدمات برگزاری همایشی پیرامون تجلیل از ایشان و معرفی خدمات ارزنده‌ی علمی و فرهنگی که انجام داده‌اند دعوت شد. علی‌رغم اطلاع از مخالفت ایشان ولی در جلسه حاضر شدیم و اعلام نمودیم کسب رضایت ایشان برای برگزاری چنین همایشی بسیار مهم می‌باشد. در نهایت ایشان به محض اطلاع از موضوع به شدت با آن مخالفت کردند و فرزندشان را مأمور لغو چنین برنامه‌ای نمودند و همایش مذکور برگزار نشد.

نمایندگی دانشگاه در شورای اداری استان تصریح می‌کند: در طول چهارده سال خدمت بنده در دانشگاه ساختمان‌های زیادی را احداث نمودند که هر کدام دارای چندین هزار متر مربع مساحت می‌باشند، اما مرحوم آیت‌الله قاضی برای افتتاح آن‌ها برنامه‌ای حتی در حد جلسه‌ی داخلی نیز برگزار ننموده و بلافاصله پس از اتمام پروژه نسبت به بهره‌برداری از آن اقدام می‌نمودند. ایشان از معرفی شدن به عنوان چهره‌ی ماندگار که سالانه در سطح ملی برگزار می‌شد نیز امتناع می‌کردند.

عضو هیئت علمی دانشگاه قم می‌افزاید: آیت‌الله حاج شیخ مهدی قاضی(ره) جزء کسانی بودند که بعد از جریان شهریور ۱۳۲۰ وارد حوزه علمیه قم شدند و از محضر اساتید بزرگ آن زمان بهره‌مند گردیدند. که از جمله آنها حضرت امام خمینی(ره) بوده‌اند.

فعالیت‌های فرهنگی ایشان پس از تبعید حضرت امام خمینی(ره) وارد مرحله‌ی جدیدی شد. ایشان روحانی روشن‌بینی بودند که قبل از انقلاب خیلی از کشورها را از نزدیک دیده بود؛ این مسئله به همراه

ویژگی‌های شخصیتی ایشان از جمله: تقوا، ایمان و اخلاص و محبت اهل بیت (ع) موجب شد تا حضرت امام (ره) او را به عنوان نماینده خویش در استان لرستان برگزیدند.

این روحانی عالی‌قدر مرحوم آیت الله کمال‌وند را در تشکیل و بنیانگذاری حوزه علمیه خرم‌آباد یاری نمودند و پس از رحلت او مدیریت و سرپرستی این حوزه به ایشان واگذار گردید.

دکتر شاه‌رخ‌ی دوران مبارزات سیاسی آیت الله قاضی را چنین تشریح می‌کند: حضرت آیت الله قاضی (ره) برای مبارزانی که علیه حکومت ستم‌شاهی فعالیت می‌کردند نامی آشنا و یاور و پشتوانه‌ای سترگ محسوب می‌شدند؛ به گونه‌ای که خطّه شهیدپرور و ولایت‌مدار لرستان دژ مستحکمی برای انقلابیون پیرو خط امام محسوب می‌شد.

این مرد بزرگ؛ در خرم‌آباد و حومه، مصدر خدمات ارزشمند دینی، فرهنگی، علمی و اجتماعی بودند. از جمله این خدمات می‌توان از تشکیل جلسات مذهبی و انقلابی، تأسیس دبیرستان علوی و دعوت از

چهره‌های مذهبی و انقلابی که بعضی از آنان امروز از مراجع عظام تقلید هستند نام برد.

این قبیل فعالیت‌های فرهنگی و ارتباط با حضرت امام(ره) در نجف منجر به واکنش سازمان اطلاعات و امنیت شاه شد، که منجر به برخی محدودیت‌ها برای این یار دیرین حضرت امام(ره) گردید.

با پیروزی انقلاب اسلامی در مقطعی که بعضی از استان‌ها دچار التهاب و آشوب بودند، با تلاش و جدیت ایشان و همیاری دیگر روحانیون مبارز و برجسته‌ی استان لرستان، آن منطقه از ثبات و آرامش کامل برخوردار بود و جوانان با ایمان و دلیر لرستانی در برقراری نظم و امنیت در دیگر استان‌ها از خود فداکاری‌ها نشان دادند و در این جهاد مقدس سربلند شدند و در جنگ تحمیلی هم در تیپ ۵۷ حضرت ابوالفضل(ع) حماسه‌ها آفریدند.

معاون سابق دانشجویی و فرهنگی دانشگاه قم، در ادامه می‌افزاید:
پس از پیروزی انقلاب اسلامی، مرحوم آیت الله قاضی(ره) با حکم شهید آیت الله بهشتی(ره) به عنوان مدیر مالی شورای عالی قضایی منصوب

شدند و در هیئت عفو امام (قدس سره)، مدیریت حوزه علمیه قم، هیئت امنای مرکز خدمات حوزه علمیه قم مصدر خدمات عظیمی بودند.

حجت الاسلام و المسلمین دکتر شاهرخی، در خصوص فعالیت حضرت آیت الله قاضی پیرامون تأسیس و بنیانگذاری دانشگاه قم می گوید: حضرت آیت الله قاضی خرم آبادی، دانشگاه قم را - که در آن زمان مدرسه عالی تربیتی قضایی نامیده می شد - به دستور آیت الله دکتر شهید بهشتی (ره) و حجت الاسلام و المسلمین دکتر شهید باهنر (ره) و اساس نامه ای که به تأیید شورای عالی انقلاب آن زمان رسیده بود پایه گذاری نمودند که مدیریت ایشان قریب به سی سال تا پایان عمر شریف شان ادامه داشت.

عضو شورای فرهنگی دانشگاه قم در مورد آشنایی خویش با آیت الله قاضی چنین می گوید: بنیانگذار دانشگاه قم در استان لرستان و خرم آباد چهره ای شناخته شده بودند. اما آشنایی کامل ایشان با پدرم و ارتباطی که بین آن دو در ساختن مساجد متعدد برقرار بود و نامه نگاری هایی که در این جهت داشتند بر شناخت من افزود. پس از آنکه در سال ۱۳۵۹ به

حوزه علمیه‌ی قم مشرف شدم و سال‌ها به تحصیل مشغول بودم در سال ۱۳۷۴ در اتاق کارشان واقع در شورای مدیریت حوزه علمیه‌ی قم خدمت‌شان رسیدم و از تحصیلات بنده سؤال کردند که در پاسخ گفتم: هشت سال است در مقطع عالی درس خارج فقه و اصول به تحصیل اشتغال دارم و موفق به اخذ کارشناسی‌ارشد در رشته‌ی فلسفه از دانشگاه علامه طباطبائی (ره) شده‌ام که بلافاصله تدریس در مدرسه عالی تربیتی و قضایی - دانشگاه قم فعلی - را بر من ملزم نمودند. لذا در همان سال با پیشنهاد ایشان به عضویت هیئت علمی گروه فلسفه و کلام درآمد، و از سال ۱۳۷۶ تا ۱۳۷۹ به عنوان معاون دانشجویی و فرهنگی این دانشگاه انجام وظیفه نمودم و پس از آن به مشاورت ایشان منصوب شدم که این همکاری تا پایان ادامه داشت.

علاوه بر این، با حکم ایشان به عضویت شورای فرهنگی دانشگاه و کمیسیون موارد خاص منصوب شدم و نماینده ایشان در شورای اداری استان قم نیز بودم.

عضو گروه فلسفه و کلام دانشگاه قم پیرامون صفات و ویژگی‌های شخصیتی حضرت آیت‌الله قاضی به مواردی اشاره می‌کند که در ذیل به ذکر آن می‌پردازیم:

۱- پشتکار و عدم یأس و ناامیدی در امور:

«المؤمن كالجبل الراسخ لا يحركه العواصف» «انسان مؤمن مانند کوه استوار است و تند باده‌ها او را به لرزه در نمی‌آورد».

اغلب، کار را با بودجه‌ی اندکی شروع می‌کرد، در بین راه نیز با مشکلات فراوانی روبرو می‌شد و در آغاز کار هم می‌دانست که ادامه این کار چه مشکلاتی را در پی دارد؛ اما سختی‌ها او را از شروع و ادامه‌ی کار مأیوس نمی‌کرد. در بین راه بودجه به نصف یا حتی کمتر کاهش می‌یافت؛ اما قطار سازندگی حاج آقای قاضی (ره) تعطیل نمی‌شد. تأسیس رشته‌ها همراه با افزایش ظرفیت دانشجویان همچنان ادامه می‌یافت. در بین راه معاونان ایشان به هر عللی به تدریس علاقه نشان می‌دادند و از کار اجرایی استعفاء می‌دادند؛ ولی خللی در اراده‌اش به وجود نمی‌آمد. این مشکلات را در کنار مشکلات دیگری چون

ضعف برخی از مدیران، یا حرکت بعضی از آنها در خلاف جهتی که در نظر داشت، و مشکلاتی که سیستم اداری از بیرون بر ایشان تحمیل می کرد ولی در اراده همچون کوهش تزلزلی ایجاد نمی کرد. روزی در اتاق کارش به او عرض کردم: شما در بروز چنین مشکلاتی که کار را بر شما سخت کرده است کوتاهی نکرده اید و عادت هم ندارید که مشکلات و مسبب آن ها را بازگو کنید و مقصر را معرفی کنید، آنگاه به محوطه ی پشت سر اشاره نموده و گفتم: پشت سر من محوطه ی وسیعی است و برای تأسیس کارخانه خودروسازی مناسب است. بنده که تا به حال سوگندی از ایشان نشنیده بودم فرمودند: «به جدت سوگند اگر به من امکانات بدهند این کار را خواهم کرد.»

این در حالی بود که نزدیک به ۷۵ سال سن داشت، ولی اراده ی آهنین او همیشه بر قوای جسمانی اش غالب بود. به این خصوصیات، دقت و احتیاط در هزینه کردن بودجه و زیرکی در شناسایی شخصیت افراد و هوش سرشارش که از پرسش هایش در مورد علت کاهش یا افزایش حقوق یک نفر در میان ده ها نفر کارمند دانشگاه و از این قبیل

پرسش‌ها را اضافه کنید، مجموعه‌ی این امور از او یک روحانی منحصر به فردی ساخته بود.

۲- آینده‌نگری و برنامه‌ریزی برای صد سال آینده:

امروزه گفتگو در مورد ایران ۱۴۰۴ و چشم‌انداز برنامه بیست‌ساله است. حضرت آیت الله قاضی (ره) در سال ۱۳۵۹ یکصد و چهل هکتار زمین را برای دانشگاه در نظر می‌گیرد و به تدریج دور آن را دیوار می‌کشد. این در حالی است که دانشجویانش کمتر از سیصد نفر هستند. این مطلب نشانگر آن است که ایشان با افق دید یکصد ساله برنامه‌ریزی می‌کرده‌اند و چنین نگرشی برای مدیرانی که در سطح کلان برنامه‌ریزی می‌کنند بسیار آموزنده است. به یاد دارم که در سال ۱۳۷۶ که کمیسیون آموزش عالی مجلس شورای اسلامی به دانشگاه قم آمدند، تحت تأثیر کارهای شگرفت ایشان قرار گرفتند و کارهای انجام شده را در مقایسه با بودجه‌ای که مصرف شده است خیلی بیشتر ارزیابی نمودند. به طور کلی آینده‌نگری و برنامه‌ریزی طرح‌های کلان و بلند مدت از خصوصیات برجسته حاج آقای قاضی (ره) بود.

دانشگاه قم با همت آن مرد سفر کرده هم اکنون بیش از ده ساختمان را در دست احداث دارد که زیربنای هر کدام چندین هزار متر مربع است. در صورت وجود بودجه و بهره‌برداری از این ساختمان‌ها، فضای دانشگاه قم چندین برابر وضع فعلی خواهد شد.

۳- رازداری و حفظ حرمت اشخاص:

خداوند متعال در آیه‌ی ۲۹ سوره‌ی شریفه‌ی فتح می‌فرماید: «مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ» حضرت محمد رسول الله و کسانی که با او هستند نسبت به کفار سخت‌گیر و نسبت به خودی‌ها مهربان و دلسوز هستند»

ایشان از این که به گونه‌ای با حیثیت افراد بازی شود یا کمترین اهانتی از سوی فردی یا افرادی صورت پذیرد به شدت برآشفته می‌شدند. با این که به علت مسئولیت‌های مختلف‌شان از قبیل قوه قضائیه و ریاست دانشگاه قم و هیئت امناء مرکز خدمات حوزه علمیه‌ی قم و مراجعاتی که داشتند از بسیاری امور محرمانه افراد اطلاع داشتند، ولی هیچ‌گاه در مورد این افراد لب به سخن نمی‌گشودند. حتی افرادی از

روی سوء برداشت‌های خویش سال‌ها به ایشان بد می‌گفتند، ولی او حتی یک‌بار هم از خودشان دفاع نکردند و پاسخ این افراد را ندادند و آن قدر صبر می‌کردند تا طرف مقابل خسته شود. آن‌گاه چه به ایشان مراجعه نمی‌کرد یا مراجعه می‌کردند، از آنها می‌گذشتند و به نیکویی رفتار می‌نمودند و درخواست‌هایش را هم به طور کامل برآورده می‌کردند. این گونه موارد را همراه با رفتارهای مهربانانه و عطف‌آمیز از سوی ایشان نسبت به آن دسته از افراد در دانشگاه به صورت مکرر مشاهده می‌کردم.

۴- خدمت به مادر و همسر

خداوند متعال در آیه ۱۵ سوره‌ی مبارکه‌ی احقاف می‌فرماید: «وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا» «به انسان سفارش کردیم که به پدر و مادر خود نیکی کند»

مرحوم آیت الله قاضی در سالیانی که کارهای طاقت‌فرسای دانشگاه او را احاطه و از سویی جریاناتی هم مشکلاتی را بر سر راه دانشگاه ایجاد نموده بودند، مشکلاتی که هر یک از آنها می‌تواند یک مدیر را از

ادامه راه باز بدارد همچون کوهی استوار و مقاوم به راهشان ادامه دادند؛ ولی نکته قابل توجه این است که در همین حالات؛

هیچ گاه از خدمت به مادر پیرشان که به پرستاری کامل نیازمند بود غفلت نورزیدند.

او در آن ایام هفتاد سال داشتند و قوای جسمانی شان تحلیل رفته بود؛ ولی در خدمت به مادرشان شخصاً از هیچ کوششی دریغ نداشتند و بسیاری از کارهای مادرشان را شخصاً انجام می دادند و آن را برای خود افتخار می دانستند، و علاوه بر این؛ خدمت به همسری فداکار که در طول زندگی پر فراز و نشیب این مرد بزرگ را همراهی نموده و یاورشان بودند، همسری که به علت بیماری سالها بر روی تخت افتاده و قدرت راه رفتن نداشتند، اینها اموری بود که در کنار سایر فعالیت های خویش به آن رسیدگی می کردند. شاید یکی از عوامل توفیقات روز افزون ایشان همین فداکاری ها بود.

هر یک از این مشکلات کافی بود تا مردی را در خانه بنشانند و از امور اجرایی دیگر باز دارد. خصوصیت بزرگ ایشان این بود که نه تنها

از دانشگاه حقوقی دریافت نمی کردند، بلکه در مواردی از اموال شخصی هم هزینه هایی را نیز می پرداختند. اما این مرد نادر روزگار تا آخرین لحظات عمر مبارکشان آنی نیا سودند. در مدت - قریب به چهارده سال - من ندیدم که به حج تمتع، یا عمره، یا سفر به عتبات عالیات، و یا سفرهای تفریحی رفته باشد. کاری که بسیاری از افراد انجام می دادند و ایشان را نیز تشویق می کردند. اما ایشان پیشبرد مقاصد علمی و فرهنگی را در سرلوحه کار خویش قرار داده بودند. از این رو شاید بتوان بعد از مراجع بزرگوار تقلید، از ایشان به عنوان تأثیرگذارترین فرد در عرصه خدمات علمی و فرهنگی در استان قم نام برد.

۵- راه رستگاری در ترویج تعلیم و تربیت

همان طور که اسلام به علم و دانش اهمیت می دهد و تعلیم و تربیت در آیات قرآن و روایات معصومین (ع) از جایگاه والایی برخوردار است، مرحوم آیت الله قاضی هم راه رستگاری دنیا و آخرت را در ترویج دانش و ایمان، به ویژه برای نسل جوان می دانستند. ایشان همه ی عمر شریف خویش را صرف این کار نمودند. در ابتدا مدرسه عالی

تربیتی و قضایی با هدف تربیت قضّات و معلمان آموزش و پرورش تأسیس گردید و پس از چند سال دستگاه قضائی و وزارت آموزش و پرورش این امر را بر عهده گرفتند. از آن پس دانشگاه قم به عنوان دانشگاهی زیر نظر هیأت امنائی مرکب از علماء و اندیشمندان بزرگ حوزه و دانشگاه با ویژگی دو بخش خواهران و برادران که از هم تفکیک شده‌اند؛ اقدام به جذب دانشجو از طریق آزمون سراسری وزارت علوم نمود.

بنیانگذار و رئیس دانشگاه قم برای تحصیل خواهران اهمیت ویژه‌ای قائل بودند و تفکیک بخش خواهران از برادران را جزء اساسی و بنیادین دانشگاه قم قرار دادند که از اهداف پسندیده‌ی ریاست فقید این دانشگاه محسوب می‌شود. تفکیک این دو بخش با این هدف بود تا خواهران و خانواده‌هایی که برای ادامه تحصیل چنین جایگاهی را ایده‌آل خود می‌دانستند؛ این دانشگاه را با علم و آگاهی انتخاب نمایند و دستور دادند که این اصل تفکیک در دفترچه‌های کنکور به اطلاع عموم داوطلبان برسد. آرزوی او و هر انسان شریف و خردمندی این است که خواهران

در همه‌ی رشته‌های تخصصی مهارت کافی پیدا کنند تا بتوانند نیازهای تخصصی جامعه‌ی زنان را برطرف نمایند.

بهره‌گیری دانشگاه از فضای معنوی حرم کریمه‌ی اهل بیت حضرت فاطمه معصومه (س) و همجواری با حوزه‌ی علمیه‌ی قم و مسجد مقدس جمکران و دیگر اماکن متبرکه از دیگر آرزوهای ایشان بود. همان طور که بهره گرفتن طلبان از نقاط قوت دانشگاه و نزدیک شدن این دو و تعامل با یکدیگر و اتحادشان از دغدغه‌هایی بود که فکر ایشان را به خود مصروف کرده بود، زیرا پیشرفت کشور و موفقیت نظام جمهوری اسلامی را وابسته به درک صحیح این دو قشر و اتحاد آنها با یکدیگر می‌دانستند. مجموعه این خصوصیات از ایشان شخصیتی کم‌نظیر ساخته بود.

۶- پرهیز از سیاست‌زدگی

پرهیز از سیاست‌زدگی و جلوگیری از این که دانشگاه و جوانان باشگاهی برای احزاب سیاسی باشند از ویژگی‌های دیگرشان بود. او نه تنها با فعالیت اجتماعی و سیاسی مخالف نبودند بلکه آن را لازم

می دانستند. همان طور که عمر خودشان را نیز در این مسیر صرف نموده بودند.

تعبیر مقام معظم رهبری در مورد ایشان به شخصیت «روحانی دانا و توانا» خود گواهی بر این مطلب است. اما کسانی که از نزدیک با ابعاد شخصیتی ایشان آشنایی نداشتند تصورشان این بود که با فعالیت های سیاسی دانشجویان مخالفند.

این در حالی است که آیت الله قاضی عمرش را در مسائل سیاسی و اجتماعی صرف کرده بود؛ ولی این گونه فعالیت ها او را از پیشبرد مقاصد علمی و فرهنگی باز نداشت. لذا او برای دانشجویان هم به دنبال چنین فضایی بود. از این رو مقصد اول دانشجویان را موفقیت در امور آموزشی و پژوهشی می دانست و دیگر فعالیت ها را تا حدّ و اندازه ای که به این مقصد آسیبی نرساند لازم بر می شمرد.

۷- پاسخگو بودن

یکی از دستورات دین اسلام و سیره ی ائمه ی معصومین - علیهم السلام- در دسترس بودن برای پاسخ گویی به مراجعین است. رؤسای

دانشگاه‌ها و معاونین، مسئولین ادارات و مدیران؛ به خاطر نظم امور، اتاق کارشان را جدا از اتاق مسئول دفتر قرار می‌دهند، لذا برای دیدن آن‌ها باید از قبل با مسئول دفتر هماهنگی نموده و وقت قبلی گرفت.

اما مرحوم آیت ا... قاضی خرم آبادی (ره) از این امر مستثنی بودند. ایشان تا آخرین روزی که در محل کار بودند مسئول دفتری نداشتند. تا قبل از درد پایشان و بیماری‌هایی که بعداً عارضشان شد اتاق کارشان در طبقه دوم ساختمان مرکزی بود. هر کس اعم از استاد، کارمند، دانشجو و سایر ارباب رجوع می‌توانستند بدون هماهنگی از راهروی عمومی وارد اتاق ایشان شوند. دسترسی به ایشان به مراتب آسان‌تر از دسترسی به معاونین بود، زیرا معاونین علاوه بر این که مسئول دفتر داشتند، موظف بودند که ساعاتی را در کلاس به تدریس مشغول باشند، اما ایشان هفت روز هفته، بدون مرخصی و تعطیلی و در مواردی صبح و بعدازظهر در اتاق کارشان مستقر می‌شدند و لذا در دسترس همگان بوده‌اند. من خودم در مواردی مشاهده می‌کردم که مراجعین یا دانشجویانی به اتاقشان می‌آمدند و به ایشان می‌گفتند که با حاج آقای

قاضی کار داریم و پاسخ می شنیدند: قاضی من هستم، کارت‌ان را بفرومائید و مراجعه کنندگان عذرخواهی کرده، اذعان می کردند که گمان نمی کردیم که می شود به این راحتی ریاست دانشگاه را ملاقات کرد.

گاهی دانشجویان به این روحانی صبور مراجعه می کردند و درخواست هایی را مطرح می نمودند که این درخواست ها را باید به افراد دیگری در بخش های دیگر دانشگاه تحویل می دادند، اما از آن جا که مراجعه به ایشان از دیدن مسئولین بخش های دیگر آسان تر بود، ترجیح می دادند به رئیس دانشگاه مراجعه کنند. او با صبر و سعه‌ی صدر مراجعه کننده را راهنمایی کرده و تا به سرانجام رسیدن کارشان آن را دنبال می کردند. گاهی به ایشان گفته می شد که شما در اجتماع دانشجویان در تالار شیخ مفید(ره)، یا آمفی تئاتر شهید بهشتی(ره) حضور پیدا نمی کنید و یا حضورتان کم است و این تا حدودی موجب گلایه دانشجویان شده است. وی بلافاصله دفترچه یادداشت جیبی خود را درمی آورد و تاریخ های حضورشان را به همراه ساعت و مناسبت آن می گفتند که گاهی در طول یک ترم، به چهار یا پنج بار می رسید و

معلوم می شد که حق با حاج آقا قاضی (ره) بوده است. این در حالی است که این جانب در طول ده سال تحصیل در دانشگاه شهید بهشتی (ره) و علامه طباطبایی (ره) تهران هیچ گاه رئیس دانشگاه و یا حتی رئیس دانشکده را ندیدم.

در بعضی از نشریات چنین آمده است که حاج آقای قاضی با دانشجویان سخن نگفت. اگر سخن نگفتن به معنای پاسخ گو نبودن و در دسترس نبودن باشد با توجه به مطالبی که عرض شد و بر همگان هم روشن است، گواهی بر نادرست بودن چنین ادعایی است. آری ما هم ندیدیم و از آنانی که با ایشان هم سن و سال بوده اند نشنیده ایم که حاج آقای قاضی در یک اجتماعی مانند خطبای معروف سخنرانی کرده باشد و جمعیت شنوندگان هم یک طرفه به حرف های شان گوش داده باشند. پس سخنگونبودن با پاسخ گو نبودن تفاوت دارد. خیلی از علما و اندیشمندان کتاب های مفید و ارزنده ای نوشته اند، ولی هرگز سخنران و سخن گو نبوده اند. ایشان در گذشته تدریس هم می کردند و از زمانی که ریاست دانشگاه را بر عهده گرفتند، اهل گفتگوی رو در رو بودند و

اگرچه سخنرانی نکردند، ولی همیشه پاسخگو بودند و در هر ترم چندین بار در اجتماع دانشجویان حاضر می شدند. البته در چند سال اخیر که بیماری های متعددی عارضشان شد، حضورشان در جمع دانشجویان کمتر شد. شاید آنانی که به سخن نگفتن ایشان با دانشجویان اشاره داشته اند به لحاظ چند سال اخیری است که بیماری بر ایشان غالب شد که این مطلب درستی است، ولی در هر حال درب اتاق کارِ این مرد بزرگ هیچ گاه به روی مراجعین بسته نبود و اشخاص می توانستند بدون هیچ مقدمه ای مراجعه نمایند و همیشه پاسخگو بودند. در هر حال جامع تمام صفات کمال و فضایل تنها ذات مقدس الهی است وائمه معصومین هم به واسطه خداوند دارای کمالاتی هستند که قابل مقایسه با دیگر بندگان نیستند. از این رو همه ی انسان ها با محدودیت هایی روبرو هستند. آنچه گفته شد. بخش اندکی از ژرفای وجودی این مرد بزرگ است که مجموعه ی این خصوصیات از ایشان شخصیتی کم نظیر ساخته بود.

از درگاه خداوند متعال اجر این عالم ربانی را رحمت بیکران و برای خانواده ی آن بزرگوار صبر و شکیبایی آرزومندم. در پایان از کلیه

اعضای محترم هیئت علمی دانشگاه و کارمندان گرامی و تمام کسانی که سال‌های سال در دوران‌های مختلف در کنار این روحانی وارسته، تحت عنوان و مسئولیت‌ها یا بدون نام و نشان همکاری کردند تشکر نموده و برای همه این عزیزان خیر دنیا و آخرت را خواستارم.

امید است وزارت محترم علوم، تحقیقات و فناوری و هیأت محترم امناء که مرکب از اندیشمندان بزرگ حوزه و دانشگاه است همچون گذشته و بیشتر از آن دانشگاه قم را در نیل به اهداف مقدس و عالی یاری نمایند که این مساعدت‌ها در دوران فقدان این عالم خدوم ضرورت بیشتری دارد.

دکتر فضائی، معاون آموزشی دانشگاه قم:

آیت‌الله قاضی به لحاظ شخصیتی یک الگو بود

دکتر فضائی، - معاون آموزشی دانشگاه قم - در گفتگویی در خصوص مرحوم حضرت آیت‌الله قاضی خرم‌آبادی می‌گوید: آنچه که انسان در رفتار معمولی هر شخص ملاحظه می‌کند برگرفته از باورها و ارزش‌هایی است که در ذهن و جان اشخاص جا گرفته است و همین اندیشه‌ها و باورهاست که در رفتار عملی آن شخص بروز می‌کند. آیت‌الله قاضی به لحاظ شخصیتی یک الگو بود. بنده شاید صرفاً به لحاظ ارتباطی که در محیط کار با ایشان داشتم از فضائل اخلاقی و معنوی و شخصیتی ایشان اطلاع کافی نداشته باشم، پس صحبت کردن در خصوص شخصیت‌های بزرگ و وارسته‌ای، همچون آیت‌الله قاضی دشوار است زیرا این گونه انسان‌ها دارای ابعاد شخصیتی فوق‌العاده‌ای هستند.

دکتر فضائلی مناعت طبع و قناعت نفسانی را از جمله ویژگی‌های بارز اخلاقی آیت الله قاضی برشمرده و می‌افزاید: همین ویژگی‌ها سبب شده بود که اقدامات و فعالیت‌های ایشان رنگ و بوی الهی به خود گیرد.

دکتر فضائلی می‌گوید: آیت الله قاضی از عوامل بیرونی هیچ دغدغه و نگرانی به خود راه نمی‌داد و آنچه را که ضروری و به حق بود دنبال می‌کرد و وقتی سابقه‌ی فعالیت‌های ایشان را بررسی می‌کنیم پی می‌بریم که ایشان در ابتدای پذیرش هر نوع مسئولیتی، باورهای اعتقادی و مذهبی را در آن مدنظر قرار می‌دادند.

وی تأسیس دانشگاه قم را از جمله خدمات ارزنده‌ی آیت الله قاضی می‌داند و می‌افزاید: آیت الله حاج شیخ مهدی قاضی خرم‌آبادی (ره) در راه‌اندازی این مرکز؛ تربیت نیروهای متعهد و متخصص را سرلوحه کار خود قرار داده بودند و سعی کردند تا جلوه‌های دینی و مذهبی در این دانشگاه نهادینه شود.

معاون آموزشی دانشگاه قم، در خصوص اسلامی شدن دانشگاه‌ها می‌گوید: امروزه بحث اسلامی شدن دانشگاه‌ها جزء مسائل مهم روز

است و طبیعتاً این موضوع یک مفهوم عمیق و ژرف می‌باشد و این بحث را نمی‌توان در بعضی نمادها خلاصه کرد؛ ولی اقدامات آیت‌الله قاضی در این دانشگاه نمادی از اسلامی شدن را نشان می‌دهد.

دکتر فضائلی ادامه می‌دهد: از آنچه که امروز به عنوان یک نماد بارز اسلامی شدن دانشگاه‌ها یاد می‌شود، می‌توان به تفکیک و عدم اختلاط دانشجویان پسر و دختر در دانشگاه اشاره کرد. هر چند ممکن است از نگاه بعضی‌ها این گونه تلقی شود که آیا با این کار دانشگاه‌ها اسلامی خواهد شد؟ قطعاً این امر به تنهایی کافی نیست ولی زمینه را برای اسلامی شدن فراهم می‌کند، چرا که دانشگاه محیطی است که بخشی از اوقات جوانان در آن سپری می‌شود.

دکتر فضائلی با بیان اینکه سیاست تفکیک در نظام آموزشی به هیچ وجه به معنای عدم اعتماد به جوانان نیست می‌گوید: اگر کسی منصفانه قضاوت کند قطعاً اذعان خواهد کرد که تفکیک جنسیت در نظام آموزشی یکی از مقدمات در ساختن محیطی اسلامی خواهد بود و زمینه را برای رشد و ارتقاء هر چه بیشتر فعالیت‌های علمی و پژوهشی فراهم می‌کند.

عضو هیئت علمی دانشگاه قم می‌افزاید: ما برای این که بخواهیم زحمات مرحوم آیت الله حاج شیخ مهدی قاضی خرم‌آبادی (ره) و پایه‌گذاران این الگو را ارج نهیم باید این مدل را عرضه کنیم و بعضی وقت‌ها جای تأسف دارد که چرا این الگو عرضه نشده است و حتی مسئولین نیز وقتی بحث تفکیک جنسیتی را مطرح می‌کنند هیچ وقت از دانشگاه قم یاد نمی‌کنند.

ایشان با اشاره به این که مدل دانشگاه قم قابل عرضه می‌باشد، گفت: باید سعی کنیم این مدل موجود در دانشگاه قم را به عنوان تجربه عرضه کنیم، هر چند تحقق این امر مستلزم ارزیابی علمی و کارشناسی است تا بتوانیم به صورت مستند و مستدل آن را عرضه نمائیم.

دکتر فضائی بر اندیشه‌ی آیت‌الله قاضی (ره) در خصوص ضرورت تعامل حوزه و دانشگاه تأکید می‌کند و در این رابطه می‌گوید: این عنصر از موضوعات سهل و ممتنع است که بعد از انقلاب با آن مواجه و شاید بتوان گفت به رغم سابقه این موضوع هنوز تصویر روشنی از معنای وحدت حوزه و دانشگاه شکل نگرفته است.

وی با بیان این که وحدت حوزه و دانشگاه در مبانی و باورهای ارزشی است، گفت: هر چند ممکن است کارکرد حوزه و دانشگاه متفاوت باشد ولی هر کدام باید مأموریت مربوط به خود را انجام دهند، و مأموریت‌ها باید در جهت اهداف مشترک باشد.

عضو هیئت علمی دانشگاه قم می‌گوید: مرحوم آیت الله حاج شیخ مهدی قاضی خرم‌آبادی (ره) از یک سعه‌ی صدر ستودنی در مواجهه با مسائل و قضایا برخوردار بودند.

وی با بیان این که وجود یک محیط سالم و ثبات مدیریتی در آن وحدت را ایجاد می‌کند، می‌افزاید: ثبات مدیریتی در دانشگاه قم خود گویای ظرفیت و پتانسیل در مرحوم آیت الله قاضی (ره) است و ثبات مدیریتی نه تنها در زمان حیات آیت الله قاضی (ره) محقق بود بلکه با تدابیری که آن مرحوم اندیشیده بودند این ثبات نهادینه شده است و مرحوم آیت الله قاضی خرم‌آبادی (ره) یک پیوند و ارتباط وسیع را در بین دانشگاه و شیوه‌های لازم جهت وحدت بین حوزه و دانشگاه نیز فراهم کرده‌اند و سبب تحقق این امر، دوراندیشی و آینده‌نگری آیت‌الله قاضی (ره) بوده است.

وی می‌افزاید: آیت الله قاضی فارغ از تشریفات اداری، پذیرای همه‌ی رده‌های اقشار جامعه بودند و التزام ایشان به تعلّم و مقررات که در نظام اسلامی مشروعیت آن مبتنی بر باورهای دینی است، کاملاً محسوس و مشهود بود.

دکتر فضائی درخصوص صیانت از بیت‌المال بنیانگذار و رئیس دانشگاه قم می‌گوید: آیت الله قاضی در تمام دوران فعالیت خود سعی می‌کرد از بیت‌المال استفاده نکند به طوری که ایشان در رفت و آمدهای خود ترجیح می‌دادند از ماشین شخصی خود استفاده کنند. آیت الله قاضی در عین این که احتیاط فوق‌العاده‌ی در هزینه کردن بیت‌المال می‌کردند؛ نگاه بسیار بازی به قضایا داشتند.

جناب آقای دکتر آخوندی:

حسن مدیریت و کوشش مستمر آیت‌الله قاضی (ره) ستودنی بود

دکتر آخوندی پیرامون شخصیت حضرت آیت‌الله حاج شیخ مهدی قاضی خرم‌آبادی می‌گوید: در خصوص صداقت، صمیمیت و توان مدیریتی شادروان آیت‌الله حاج شیخ مهدی قاضی (ره) هر چه سخن رود کلام به آخر نخواهد رسید؛ چرا که فضایل اخلاقی و روش‌های بی‌همتای مدیریتی ایشان به حدی مشبع است که در گفتاری کوتاه نمی‌گنجد. به ناچار سخن کوتاه می‌کنیم، زیرا که از دست رفتن آن مرد انسان دوست چنان منقلبم ساخته است که بیش از این توان گفتن ندارم.

عضو هیئت علمی دانشگاه قم می‌افزاید: او عطر باران داشت که خود نیز بارانی از مهر و محبت و صفای باطن بود. باران علم و معرفت

و دانش مدیریتی در حد کمال وی تا بدان جا رسید که خاص و عام را سیراب می ساخت.

فرزند خرم آباد ایران زمین بود. خرم و آباد به مانند دره های سرسبز خرم و زیبا و دل انگیز آکنده از عطر بود، عطر دوستی صمیمی و بی همتا همچون شقایق های صحرای لرستان در فصل بهاران.

در بهمن ماه ۱۳۰۶ شمسی در شهرستان خرم آباد لرستان پا به عرصه جهان گذاشت. در ابتدای نوجوانی راهی حوزه علمیه قم شد و به تحصیل علوم حوزوی پرداخت و سال ها از محضر بزرگانی چون آیت الله بروجردی، امام خمینی، محقق داماد، مشکینی و... بهره مند شد. آنگاه مدیریت حوزه علمیه خرم آباد را به عهده گرفت و بعد از پیروزی انقلاب اسلامی به نمایندگی از سوی امام خمینی (ره) در خرم آباد لرستان انجام وظیفه کرد. معاونت اداری و مالی شورای مدیریت حوزه علمیه قم از دیگر وظایفی بود که عهده دار شد. ده سال نیز وظایف معاونت اداری و مالی شورای عالی قضایی را انجام داد. در این راستا با حسن نیت و عمل صادقانه خود خدمات ارزنده ای را به جامعه قضایی ارائه داد.

دکتر آخوندی با اشاره به تأسیس مدرسه عالی قضایی قم، که طرح آن را شهید دکتر بهشتی، شهید قدوسی و شهید باهنر پایه‌گذاری نموده بودند اشاره می‌نماید و می‌گوید: مدرسه‌ی عالی تربیتی و قضایی طلاب قم، از جمله خدمات ارزنده‌ای بود که ایشان به ثمر رساند. این مرکز آموزشی کوچک در آغاز کار در آپارتمانی محقر در یکی از خیابان‌های تنگ و پیچ در پیچ شهرستان قم قرار داشت و با کمترین امکانات مالی و نیروی انسانی اداره می‌شد. چندی نگذشت که در پرتو مدیریت بسیار قدرتمند و انتخاب عاقلانه آیت اله قاضی (ره) جمعی از استادان بنام و سرشناس و اندیشمند گرد هم آمدند و طالبان جوان و تشنه‌ی علم از وجود پربرکت آنان سیراب شدند، به این ترتیب نام این مرکز گمنام و بی‌هویت خیلی زود بر زبان‌ها افتاد.

وی تصریح می‌کند: این مدرسه عالی که در قم تشکیل شده بود؛ توانست در سال ۱۳۷۶ به صورت دانشگاهی درآمد که به جرأت می‌توان گفت امروزه یکی از دانشگاه‌های معتبر و شناخته‌شده کشور است و

انواع علوم عملی و نظری و فن آوری های گوناگون در آن به دانشجویان عرضه می شود.

در واقع حسن مدیریت و کوشش مستمر شادروان مهدی قاضی (ره) بود که آن مرکز کوچک و محقر را در مدتی کوتاه به یک مرکز علمی گسترده تبدیل کرد. ایشان در آموزش دانشجویان، مصمم و جدی و به غایت سرسخت و سخت کوش بودند. تعطیلی کلاس های آموزشی را نمی پسندید و هرگز نمی پذیرفتند. وی حتی لحظه ای سستی و غفلت در این راه را بر نمی تابید.

عضو گروه حقوق دانشگاه قم با اشاره به صیانت آیت الله قاضی از بیت المال می گوید: باور کردنی نیست که حضرت آیت الله قاضی در این مدت طولانی، حقوقی از دانشگاه نمی گرفت و مزایایی نیز برای خود منظور نمی کرد و تمامی وقت و همت خود را به رایگان در اختیار دانشگاه قرار می داد، تا آنجا که حتی هزینه مکالمات تلفنی دفتر خود را شخصاً پرداخت می کرد تا بر هزینه های دانشگاه دیناری افزوده نشود.

زیباتر این که دفتر کار ایشان در تمامی ساعات کاری، بدون نگهبان و دربان برای مراجعین باز بود. ملاقات با او آسان تر از آن بود که می شد تصور کرد. اگر دانشجویی مشکلی پیدا می کرد می توانست به آسانی با ایشان ملاقات کند.

آیت الله قاضی (ره) در این ملاقات ها تا می توانست مشکل مراجعه کننده را به صورت مطلوب و منطقی رفع می کرد تا هیچ مراجعی ناراضی از دفترش برنگردد.

در اعمال و رفتار ایشان ذره ای تکبر و خودخواهی دیده نمی شد. وی انسانی بسیار متواضع و افتاده بود. بین مراجعه کنندگان تفاوتی نمی گذاشت. در دید او دانشجو، کارمند، استاد و هر مراجعه کننده ی دیگر از نظر کرامت انسانی هیچ تفاوتی نداشتند.

دکتر آخوندی می افزاید: مراجعه کنندگان به نوبت می نشستند و همگی امکان ملاقات پیدا می کردند و بی تردید از این ملاقات راضی بر می گشتند، ولو که مشکل حل نشده بود؛ زیرا می دیدند رئیس دانشگاه به آن سن و سال و کارهای طاقت فرسایی که به عهده دارد نکته به نکته به

درد و دل آنان گوش فرا داده است و در می‌یافتند که پاسخی صمیمانه و صادقانه دریافت می‌دارند. نگرانی به دل راه نمی‌دادند چون می‌فهمیدند مقررات چنین است.

مشاهده این روش، دانشجویان، استادان و کارمندان دانشگاه را مرید ایشان ساخته بود، تا آنجا که همه‌ی دانشگاهیان او را دوست داشتند و به او احترام خاصی می‌گذاشتند. آرزو دارم روزی تمام مسئولان و مدیران مملکتی از روش مطلوب و خداپسندانه‌ی این مرد بزرگ پند گیرند و آن را سرلوحه کارهای خود قرار دهند.

عضو هیئت علمی دانشگاه قم در پایان می‌گوید: دریغ و درد که اجل مهلتش نداد تا خدمات صادقانه؛ ولی بی‌آلایش و توأم با صمیمیت و صفا را ادامه دهد و بالاخره آن بزرگوار در آذر ماه سال ۱۳۸۸ یاران خود را ترک کرد و به دیار باقی شتافت.

قوه قضاییه، دانشگاه جامع قم و حوزه علمیه و همه فرهیختگان علم و دانش همواره یاد و خاطره‌اش را گرامی خواهند داشت.

یادشان گرامی و روحشان قرین آرامش باد.

عزیزه سادات حسینی، سرپرست واحد خواهران دانشگاه قم:
آیت الله قاضی، در امر هزینه کردن بیت المال بسیار دقیق بودند

خانم عزیزه سادات حسینی الهاشمی، سرپرست واحد خواهران دانشگاه قم در بیان شخصیت حضرت آیت الله حاج شیخ مهدی قاضی می گوید: حضرت آیت الله قاضی شخصیتی بی بدیل داشتند که از نظر ساده زیستی و تقوا، توجه به ارزش ها واقعاً اسوه و نمونه بودند.

ایشان در امر هزینه کردن بیت المال بسیار دقت می نمودند و اگر احساس می کردند که پولی برای ترویج اسلام نیاز می باشد بلافاصله اقدام می کردند و در استفاده شخصی از بیت المال به شدت پرهیز داشتند به طوری که در طول مدتی که این دانشگاه از فیوضات درخشان شان بهره می جست حتی یک ریال حقوق دریافت نکرده اند.

سرپرست واحد خواهران دانشگاه قم با اشاره به توصیه‌های بنیانگذار و رئیس این دانشگاه می‌افزاید: ایشان نسبت به صرفه‌جویی در هزینه کردن بیت‌المال بسیار سفارش می‌نمودند اما در عین حال در مسیر ترویج اسلام بازده را در نظر می‌گرفتند.

از خصوصیات فردی ایشان می‌توان به پشتکار و علاقه وافرشان به فعالیت‌های مستمر اشاره نمود.

عزیزه سادات حسینی در بیان خاطره‌ای از مرحوم حضرت آیت‌الله قاضی می‌گوید: یک روز خدمت این عالم جلیل‌القدر رسیدم و به ایشان گفتم: با توجه به اینکه بنده مدتی است که به مرخصی نرفته‌ام می‌خواهم برای مدتی از مرخصی‌هایم استفاده کنم. ایشان فرمودند: چرا خسته شده‌اید، کسی که دین دارد خسته نمی‌شود و از آن وقت، بنده هم بدون یک روز مرخصی خدمت کرده‌ام.

وی ادامه می‌دهد: ایشان سالیان سال بدون وقفه خود را وقف دانشگاه و خدمت به جامعه نمودند و تنها روزهای تاسوعا و عاشورا در

دانشگاه حاضر نمی‌شدند، در روزهای دیگر از صبح تا ساعت ۱۴ و از ساعت ۱۶ گاهاً تا ساعت ۲۰ در دانشگاه حاضر می‌شدند.

سرپرست واحد خواهران دانشگاه قم پیرامون خصوصیات شخصی آیت‌الله قاضی می‌گوید: از دیگر خصوصیات بارز ایشان می‌توان به عطوفت و مهربانی‌شان اشاره نمود.

در سال ۱۳۷۶ بعد از اعتراض تعدادی از دانشجویان به برخی از مسائل جاری دانشگاه، کمیته‌ی انضباطی و حراست اسامی تعدادی از دانشجویان را به حضرت آیت‌الله قاضی دادند و ایشان فرمودند: اگر اینان به بنده چیزی گفته‌اند اشکالی ندارد. و حاضر نشدند هیچ یک از دانشجویان را به کمیته انضباطی ببرند. و تأکید می‌کردند که اگر در پرونده‌ی دانشجویان موردی ثبت شود آینده‌شان به خطر می‌افتد پس تا جایی که ممکن است از اشتباهاتشان بگذرید.

وی تصریح می‌کند: بحث تفکیک جنسیتی که در دانشگاه قم حاکم می‌باشد از بسیاری از لحاظ این دانشگاه را سرآمد دانشگاه‌های دیگر نموده است که این خود حاصل اندیشه‌های درخشان مرحوم آیت‌الله

قاضی می‌باشد. این مهم باعث افت تخلفات دانشجویی و افزایش آمار پذیرش دانشجویان در مقاطع تحصیلی بالاتر شده است. این دانشگاه در بحث ازدواج دانشجویی نیز دارای بیشترین آمار می‌باشد.

حجت الاسلام و المسلمین تکیه‌ای:

حضرت آیت‌الله قاضی عالمی عامل بودند

حجت الاسلام و المسلمین تکیه‌ای پیرامون شخصیت حضرت آیت‌الله قاضی می‌گوید: سخن در مورد مردی وارسته عامل و عالم بسیار سخت است. مشاور حضرت آیت‌الله قاضی می‌افزاید: خداوند تبارک و تعالی تنها عالمانی عامل را می‌پذیرد. بنده شهادت می‌دهم که حضرت آیت‌الله حاج شیخ مهدی قاضی عالمی عامل بودند. ایشان به آنچه را که آگاه بودند عمل می‌کردند. آیت‌الله قاضی به مکتب‌شان و وظایف خود ایمان داشتند. ایشان علماً آیت‌الله بود، عملاً هم می‌توان گفت که نقطه‌ی صفر دانشگاه قم را شروع کرده و امروزه دانشگاهیان قم به هر جایی که رسیده‌اند از همت این مرد بزرگ است و زیر سایه‌ی امام امت با پشتیبانی دو شهید عظیم‌الشأن و اشراف جامعه مدرسین موفق شدند.

حجت الاسلام تکیه‌ای ادامه می‌دهد: بنیانگذار و رئیس دانشگاه قم با اینکه سال‌ها دیالیز می‌شدند و عموماً اشخاصی که دیالیز می‌شوند ساعاتی پس از انجام دیالیز نمی‌توانند تحرکی داشته باشند اما این

شخصیت از زیر دستگاه دیالیز پشت میز مسئولیت می آمدند. علاوه بر پشتکار، ایشان از نظر مالی و جانی برای به ثمر رسیدن دانشگاه قم کمک های بسیار بی نظیری انجام داده اند. آیت الله قاضی در روزهای آخر عمرشان نیز با این که توفیق به دانشگاه آمدن را نداشتند اما باز هم به همه ی مسائل اشراف داشتند.

وی در خصوص ویژگی های شخصیتی آیت الله قاضی تصریح می کند: آن ویژگی که من فکر می کنم بین اشخاصی که می شناسیم استثنا باشد وارستگی ایشان بود. ایشان هر کجا که مطرح می شدند، نبودند. اما جایی که وظیفه ای بود تشریف داشتند. هیچ کسی نمی توانست از هر آنچه را که ایشان انجام داده است مطلع شود چرا که برای خداوند انجام می دادند. علاوه بر این هیچ کس ادعایی از ایشان سراغ ندارد. آیت الله قاضی دانشجویان را مثل فرزندان خود دوست می داشتند. اداره ی عقیفانه ی دانشگاه از کارهای نمونه ی ایشان است.

امیدوارم اساتید گرانقدر دانشگاه ها، مدیران محترم ارشد مخصوصاً جناب وزیر محترم علوم و مسئولان بلند پایه ی نظام این الگوی دانشگاه نجیب و عقیف را به سایر دانشگاه های کشور ارائه دهند که کاملاً هم تجربه شده است و نمی توان گفت که شدنی نیست.

حضرت آیت‌الله صادقی، رئیس حوزه علمیه کمالیه‌ی خرم‌آباد:

آیت‌الله قاضی اسوهی گذشت بودند

حضرت آیت‌الله صادقی، رئیس حوزه علمیه‌ی کمالیه‌ی خرم‌آباد، با بیان خاطره‌ای یاد مرحوم حضرت آیت‌الله حاج شیخ مهدی قاضی خرم‌آبادی (ره) را گرامی داشتند.

رئیس حوزه‌ی علمیه‌ی کمالیه‌ی خرم‌آباد در بیان خاطره‌ای از ایشار و گذشتِ یارِ دیرین حضرت امام خمینی (ره) می‌گویند: ساعت سه و نیم، شب نهم مبارک ماه رمضان بود که ناگهان درب منزل ما به صدا درآمد، به سمت درب رفته و وقتی درب را باز کردم ناگهان با شخصی مواجه شدم. گفتم: شما کی هستید؟ نام من و مرحوم قاضی را پرسیدند. وقتی گفتم، بلافاصله من را سوار آمبولانس کردند. در صورتی که مرحوم

شهید رحیمی و سیف السادات و مرحوم ورامینی و چند تن دیگر را نیز سوار مینی بوس کرده بودند.

آمبولانس به راه افتاد، از بین صحبت‌هایی که شد متوجه حضور آیت الله قاضی شدم. پیچ و خم جاده‌ها را طی کرده و وقتی به گردنه زالیان رسیدیم، یکی از افرادی که در آمبولانس به همراه ما بود، به شدت ما را کتک زد و این کتک‌کاری تا نزدیکی اراک ادامه داشت، آنقدر مشت به صورت ما زده بود در ضمن اینکه دیگر خودش هم خسته شده بود. تا ۲۰ روز وقتی می‌خواستیم وضو بگیریم درد صورت بر ما مستولی می‌شد، بعد ما را به زندان بردند، بعد از تحمل چند ماه شکنجه در زندان بالاخره روزهای باشکوه انقلاب اسلامی فرا رسید و ما آزاد شدیم.

سه روز بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، بنده طی حکمی از سوی امام (رضوان الله)، رئیس دادگاه انقلاب لرستان شدم. در یکی از آن ایام، طبق معمول که به زندان‌ها سر می‌زدم، در کمال تعجب شخصی که چند ماه قبل به شدت ما را در گردنه زالیان تا نزدیکی اراک کتک زده بود را دیدم. این شخص به دست و پای من افتاد و شروع به التماس کرد، همه

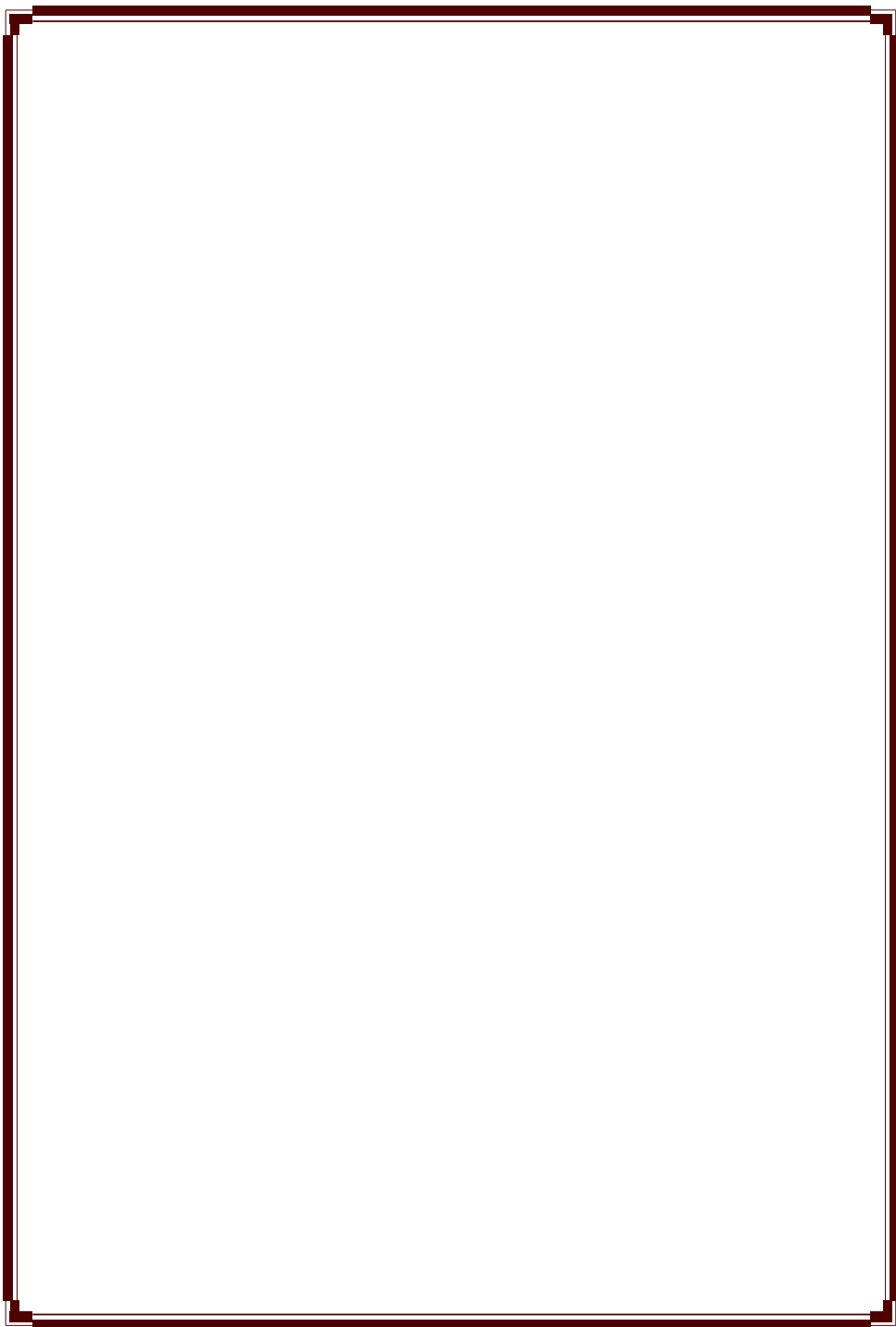
زندانیان از جمله، سران ساواک که آنجا بودند همه حیرت زده شده بودند و گفتند ایشان چه رابطه‌ای با شما دارد. گفتم: این همان شخصی است که آن قدر به ما کتک زده بود که وقتی آب به صورتمان می‌زدیم باید با ملایمت وضو می‌گرفتیم، چرا که از شدت دردی که در صورتمان بود نمی‌توانستیم وضو بگیریم. بعد از گذشت چند روز از این ماجرا یک روز بر حسب اتفاق دیدم که این شخص نیست وقتی سراغش را گرفتم متوجه شدم که مرحوم آیت الله قاضی آن شخص را آزاد کرده‌اند. علت را جویا شدم، مرحوم آیت الله قاضی گفت: من جستجو کردم و دیدم این شخص به غیر من و شما کسی را اذیت نکرده، بنابراین بنده از حق خودم گذشتم و یقین دارم که شما هم از حق خود می‌گذرید، بنابراین این شخص را آزاد کردم.

امیدوارم خداوند روح این عالم وارسته را با انبیاء خود محشور فرماید.

۱۰۶..... یادنامه حضرت آیت الله قاضی

فصل دوم:

پیام‌های تسلیت

پیام تسلیت رهبر معظم انقلاب (مدظله العالی):

بسم الله الرحمن الرحيم

درگذشت عالم خدمتگزار و ایشارگر جناب حجت الاسلام و المسلمین آقای حاج شیخ مهدی قاضی رحمت الله علیه را به خاندان مکرم ایشان و به همه ارادتمندان این شخصیت روحانی دانا و توانا تسلیت عرض می کنم. خدمات برجسته این روحانی پرتلاش و مبتکر چه پیش از انقلاب و چه در دوران مبارک جمهوری اسلامی، از ایشان شخصیتی کم نظیر در جامعه روحانیت و حوزه های علمیه پدید آورده بود و درگذشت ایشان، فقدانی تأسف بار است. از خداوند متعال رحمت و مغفرت و اجر جزیل برای تلاش خستگی ناپذیر و فداکارانه این روحانی عالیقدر مسئلت می کنم.

سید علی خامنه ای

۱۳۸۸/۹/۵

پیام تسلیت حضرت آیت الله العظمی ناصر مکارم شیرازی:

بسم الله الرحمن الرحيم

فقدان اسفناک عالم ربّانی و سخت کوش و پرتلاش و مخلص و مجاهد
حضرت حجت الاسلام و المسلمین آقای قاضی (رضوان الله علیه) را به جامعه‌ی
روحانیت قم و اهالی محترم خرم‌آباد و اساتید و دانشجویان دانشگاه قم و به آن
بیت محترم صمیمانه تسلیت عرض می‌کنم.

مرحوم قاضی عالمی بود مدیر و مدبّر و با اخلاص و خدوم که سی سال
دانشگاه قم را به طور آبرومندی سرپرستی کرد و بی‌آنکه ذره‌ای از حقوق،
مزایا و پاداش استفاده کند، از هر گونه تظاهر خودداری می‌کرد و با تمام
وجود در خدمت دانشجویان و اساتید آن دانشگاه بود بسیار با همت و متواضع
و حق‌شناس و عاشق اسلام و مکتب اهل بیت بود.

خداوند روح پاکش را با ارواح اولیاء الله محشور گرداند و به همه‌ی
بازماندگان صبر و اجر فراوان عنایت فرماید.

ناصر مکارم شیرازی

پیام تسلیت حضرت آیت الله العظمی موسوی اردبیلی:

بسم الله الرحمن الرحيم

درگذشت عالم ربانی و خدمتگزار خستگی ناپذیر مرحوم حجت الاسلام و المسلمین آقای قاضی خرم آبادی موجب تأسف و تأثر شد. این شخصیت بزرگوار که سال‌های عمر شریفش به تحصیل و تدریس و تحقیق و مدیریت علمی و خدمات فراوان عام‌المنفعه گذشت از علمای خیراندیش و روشن‌بینی بود که جامعه ما به امثال او سخت محتاج است. این جانب سال‌ها شاهد انضباط، سخت‌کوشی و احتیاط او بودم در تمامی مدت خدمت و خصوصاً تلاش برای عفو و آزادی محکومان، دیناری از اموال دولتی و عمومی استفاده نکرد بلکه می‌کوشید استفاده‌های قهری از بیت‌المال را نیز جبران کند. زندگی زاهدانه در عین برخورداری مادی خانوادگی، پرهیز از خودنمایی و هیاهو، حریت و استقلال فکری و تلاش برای توسعه و پیشرفت علمی جامعه از حسنات آن مرحوم بود. تأسیس دانشگاه قم به همت والای او صورت گرفت و سال‌ها خدمات او در مدیریت حوزه فراموش ناشدنی است.

اینجانب این مصیبت را به بازماندگان و بیت شریف آن مرحوم و علمای اعلام و حوزه‌های علمیه و دانشگاهیان و همه‌ی ملت شریف ایران خصوصاً مردم غیور لرستان تسلیت عرض نموده، برای ایشان علو درجات و برای بازماندگان، صبر و اجر مسالت دارم.

سیدعبدالکریم موسوی اردبیلی

پیام تسلیت حضرت آیت الله العظمی جعفر سبحانی:

بسم الله الرحمن الرحيم

درگذشت عالم فرزانه حجت الاسلام و المسلمین آیت الله حاج شیخ مهدی قاضی موجب تأسف و تحسّر شد. معظم له از بیت علم و تقوی برخاسته و پس از تحصیل مراتب عالی دانش و اخلاق، عمر خویش را یکسره به انجام خدمات علمی و اجتماعی دینی گذرانند و زندگی پر بار او مصداق آیهی شریفه ی «والباقیات الصالحات خیر عند ربّک ثواباً و خیر أملاً» است، عاشر و مات سعیداً.

درگذشت فقید سعید را به علمای اعلام و آیات عظام و حوزه های علمیه و اساتید دانشگاه قم تسلیت می گویم و از درگاه خداوندمنان، برای آن مرحوم، غفران و علو درجه و برای بازماندگان ایشان صبر جمیل و اجر جزیل خواهانم.

قم - مؤسسه ی امام صادق (علیه السلام)

جعفر سبحانی

پیام تسلیت حضرت آیت الله هاشمی رفسنجانی:

بسم الله الرحمن الرحيم

خبر درگذشت حجت الاسلام و المسلمین آقای حاج شیخ مهدی قاضی موجب تأسف و تأثر خاطر گردید.

ارتحال آن فقید سعید که در طول عمر پربرکت خود علاوه بر بنیانگذاری دانشگاه قم، خدمات دینی، علمی و اجتماعی ارزنده‌ای از خود برجای گذاشت را به علمای اعلام، آیات عظام، حوزه‌های علمیه و اساتید دانشگاه قم تسلیت گفته از درگاه خداوند متعال برای آن مرحوم غفران الهی و برای بازماندگان صبر و اجر مسئلت می‌نمایم.

اکبر هاشمی رفسنجانی

رئیس مجلس خبرگان رهبری

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

پیام تسلیت وزیر علوم، تحقیقات و فناوری:

بسم الله الرحمن الرحيم

روح بلند اندیشمند فرزانه و معلم اخلاق و اسوه خدمت و فضیلت حضرت آیت الله قاضی خرم آبادی به پیشگاه حضرت دوست و جایگاه ابدی صالحین شتافت و ثلمه ای جبران ناپذیر برای جامعه علمی کشور و قلب مشتاقان علم و دانش پدید آورد و حوزه های علمیه و مراکز آموزشی بخصوص دانشگاه قم را به سوگی عظیم نشاندد.

بی شک حضرت آیت الله قاضی خرم آبادی عمر خجسته خویش را در راه اعتلای دانش و تربیت دانشوران فرهیخته سپری ساخت و اندیشه زلال و مجاهدات مستمرشان در تاریخ بصیرت و دانایی، جاری بوده و صفا، پاکی، ساده زیستی و خدمت بدون چشم داشت از ویژگیهای مبرهن و بارز این انسان ساعی، صادق و سخت کوش محسوب می شود.

این عالم ربانی در طول حیات طویه خویش در تمام عرصه ها بی هیچ شائبه ای و به دور از هرگونه تعلقات فانی دنیا کوشید و با حمایت های همه جانبه به ویژه حمایت های مالی، خدمات خالصانه و خداخواهانه ای در حوزه و دانشگاه از خویش به یادگار گذاشت.

تلاش در تأسیس و راه اندازی و مدیریت دانشگاه جامع قم که نقشی مؤثر و انکارناپذیر در ایجاد تحول علمی در این استان داشته است، هرگز از لوح ضمیر مشتاقان دانش و پژوهش محو نخواهد شد.

اینجانب ارتحال ملکوتی حضرت آیت الله مهدی قاضی خرم آبادی، ریاست محترم دانشگاه قم را به جامعه حوزوی و دانشگاهی، به ویژه استادان، دانشجویان و کارکنان دانشگاه قم و بیت شریف ایشان به ویژه آقای احمد قاضی فرزند مکرم آن عالم عالی قدر، تسلیت و تعزیت عرض می نمایم و از بارگاه حضرت سبحان، علو مقامات و سمو درجات مرحوم آیت الله قاضی را خواهانم و امید آن دارم که بستگان و بازماندگان مکرمشان در ظل عنایات حق تعالی و در سایه توجهات حضرت ولی عصر (عج) پیوسته از سلامت مدید و عزت سدید، بهره‌ور گردند.

کامران دانشجو

پیام وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی:

بسم الله الرحمن الرحيم

ارتحال عالم پارسا و معلم اخلاق حضرت آیت الله مهدی قاضی خرم آبادی (ره) را به عموم ارادتمندان ایشان خصوصا جامعه حوزوی و دانشگاهی و دانشگاهیان استان پاک آستان قم و خاندان مکرم ایشان تسلیت و تعزیت عرض می‌کنم.

بی‌تردید عمر با برکت این عالم ربانی، منشاء خدمات ارزنده‌ای بود که یکی از برجسته‌ترین آن‌ها، تاسیس و اداره دانشگاه جامع قم بود که در طول سی سال گذشته نقشی بی‌بدیل در توسعه و ایجاد تحول علمی در منطقه داشت و آثار آن هرگز از لوح ضمیر مشتاقان عرصه دانایی زدوده نخواهد شد. به یقین می‌توان مرحوم آیت الله قاضی خرم آبادی (ره) را با توجه به مساعی وافر و بی‌دریغشان در دو نهاد حوزه و دانشگاه، به عنوان نمادی از وحدت حوزه و دانشگاه بر شمرد که سرمایه گرانسنگ علمی، معنوی و مادی خویش را در راستای ارتقاء و اعتلای دانشگاه و حوزه به کار گرفت. ایمان و توکل، همت بلند و اراده استوار، مناعت طبع و پارسایی، خوشرویی و وارسنگی، صمیمیت و خیر خواهی، بی‌رغبتی به نام و نان و عدم دلبستگی به این و آن، سیمای واقعی شخصیت ایشان را ترسیم می‌کرد.

اینجانب با توجه به شناخت و ارتباطی که به خاطر مسائل دانشگاهی در سالهای اخیر با این روحانی فاضل داشتم از بارگاه باهر باریتعالی، علو مقامات و سمو درجات ایشان را خواهانم.

سیدمحمد حسینی

پیام تسلیت حوزه‌ی علمیه‌ی قم و جامعه مدرسین:

بسم الله الرحمن الرحيم

ارتحال عالم نستوه و مجاهد حضرت آیت الله حاج شیخ مهدی قاضی خرم آبادی موجب تأسف و تأثر و اندوه فراوان گردید. ایشان در طول زندگی با برکت خویش در قبل و بعد از پیروزی انقلاب اسلامی در خدمت حوزه علمیه و نظام اسلامی بود.

از سوابق درخشان ایشان شرکت فعال در نهضت امام خمینی (قدس سره) قبل از انقلاب و پس از انقلاب نیز مسئولیت‌هایی چون عضویت در شورای عالی قضایی، همکاری با شورای مدیریت حوزه علمیه قم و ریاست دانشگاه قم می‌توان نامبرد.

آیت الله قاضی به منظور تربیت نیروهای متعهد و متخصص جزو بنیان‌گذاران مدرسه عالی قضایی، تربیت مدرس و دانشگاه قم بود که تا آخرین روز حیات خویش نیز در مسئولیت ریاست دانشگاه قم به تربیت نسل جوان اهتمام داشت. پاکی و ساده زیستی و خدمت بی‌اجر و مزد از خصوصیات بارز این انسان سالم و فداکار بود.

جامعه مدرسین حوزه علمیه قم ارتحال ایشان را به محضر حضرت بقیه الله الاعظم ارواحنا له الفداه، مقام معظم رهبری «مدظله العالی»، مراجع عظام تقلید «دامت برکاتهم»، و عموم دانشگاهیان خاصه اساتید، کادر علمی و دانشجویان دانشگاه قم تسلیت عرض نموده؛ علو درجات را برای آن فقید و صبر و اجر فراوان برای بازماندگان آن مرحوم خواستار است.

پیام تسلیت مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران سراسر کشور

بسم الله الرحمن الرحيم

درگذشت عالم عامل، مرحوم مغفور حضرت آیت الله قاضی که عمر پربرکت خود را در راه گسترش علم و خدمت به ترویج دانش سپری کرد ثلمه‌ای است جبران ناپذیر.

این عالم ربانی، عمر شریف خود را در راه کسب علوم دینی و ترویج و گسترش معارف و فرهنگ اسلامی سپری نمودند و بدون شک آثار این فاضل فرهیخته در عرصه اندیشه و علم، به ویژه در دانشگاه قم همچون نگینی درخشان خواهد ماند.

حضرت آیت الله قاضی علوم دینی را در محضر اساتید بزرگ حوزه‌های علمیه فراگرفت و در راه اهداف بلند و آرمان نظام مقدس جمهوری اسلامی، با تلاشی خستگی ناپذیر و با همتی بلند، گام‌های بلندی برداشت و در زمره چهره‌های ماندگار فرهنگ، دین و اندیشه کشور عزیزمان قرار گرفت.

بدون تردید طلاب و فضایی حوزه علمیه قم این یار دیرین و دانشجویان و فارغ التحصیلان دانشگاه قم خدمات این عالم جاهد را از یاد نخواهند برد.

حوزه‌های علمیه خواهران این ضایعه بزرگ را به محضر حضرت ولی عصر (عج)، رهبر معظم انقلاب اسلامی، مردم شریف استان قم و همه دوست‌داران ارزش‌های الهی و انسانی تسلیت می‌گوید و برای آن عالم فرهیخته و دانش‌دوست علو درجات از خداوند منان مسئلت دارد.

پیام تسلیت نماینده ولی فقیه در استان لرستان و امام جمعه خرم آباد:

بسم الله الرحمن الرحيم

ارتحال عالم جلیل القدر، فقیه صمدانی حضرت آیت الله شیخ مهدی قاضی خرم آبادی (رئیس دانشگاه عالی قضایی قم) موجب تأسف و تأثر گردید. ایشان عمر پر برکت خود را در راه تبلیغ و نشر معارف اهل بیت (ع) و تعلیم و تربیت طلاب علوم دینی و دانشجویان عزیز سپری نموده است.

مبارزات سیاسی ایشان در قبل از پیروزی انقلاب اسلامی و حضور در مسئولیت‌های مختلف در بعد از انقلاب، سبب شد که همواره منشأ خدمات علمی، فرهنگی و اجتماعی ارزشمند باشد. او که یکی از شاگردان مکتب امام صادق (ع) و از یاران امام خمینی (ره) بودند تا آخرین لحظه در دفاع از ولایت و رهبری از هیچ کوششی دریغ نورزیدند و همیشه پشتیبان و حامی ولایت فقیه بودند.

اینجانب درگذشت این روحانی وارسته و مجاهد را به محضر حضرت ولیعصر (عج)، مقام معظم رهبری (مدظله العالی)، حوزه های علمیه و بیت مکرم ایشان مخصوصاً شاگردان، فرزندان آن مرحوم تسلیت عرض نموده و از خداوند متعال علو درجات برای آن مرحوم و صبر و اجر برای بازماندگان مسئلت دارم.

سید احمد میر عمادی، نماینده ولی فقیه در استان لرستان و امام جمعه خرم آباد

پیام تسلیت استاندار استان قم:

بسم الله الرحمن الرحيم

خبر ارتحال عالم فرزانه حضرت آیت الله قاضی خرم آبادی ریاست دانشگاه قم و عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، موجب تأسف و تأثر اینجانب و تمامی جامعه علمی و فرهنگی استان قم شد.

این عالم وارسته و مجاهد که در طول ۳۰ سال به عنوان بنیانگذار و ریاست دانشگاه قم به جوانان و جویندگان علم و فضیلت خدمت کرد، یکی از مفاخر ارزشمند این خاک پر برکت بود.

بی تردید آیت الله قاضی خرم آبادی (ره) را می توان نمادی شاخص از وحدت حوزه و دانشگاه دانست که تمامی سرمایه علمی، معنوی و مادی خود را در راستای گسترش و اعتلای دانشگاه ها و رشد جوانان استان قم به کار بست.

ثمره مجاهدت های این عالم ربانی در راه رشد و بالندگی سرمایه های گران سنگ آینده انقلاب اسلامی جوانه های دانش و پیشرفت و پژوهشی است که اکنون به بار نشسته و هرگز از خاطره ها فراموش نخواهد شد.

آیت الله مهدی قاضی رئیس و بنیانگذار دانشگاه قم، نماینده سابق حضرت امام خمینی (ره) در استان لرستان و عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم صبح امروز در سن ۸۲ سالگی درگذشت.

محمدحسین موسی پور

پیام تسلیت استاندار لرستان:

بسم الله الرحمن الرحيم

خبر ارتحال عالم ربانی و روحانی وارسته و سختکوش، حضرت آیت الله حاج شیخ مهدی قاضی که عمر با برکت خویش را در راه خدمت به دین مبین اسلام، حوزه‌های علمیه و انقلاب اسلامی صرف کرده و منشأ خدمات و اثرات ماندگار به اسلام و نظام اسلامی بودند موجب تأثر و تألم فراوان گردید.

در این بیانیه آمده است: اینجانب این ضایعه حزن انگیز و اندوهناک را به همه ارادتمندان، اقشار مختلف مردم شریف و ولایتمدار لرستان، روحانیت گرانقدر به ویژه بیت معظم این روحانی جلیل‌القدر تسلیت عرض کرده و از خداوند سبحان برای روح عالی ایشان رحمت واسعه الهی و برای بازماندگان صبر جمیل و اجر جزیل مسالت دارم.

حسین صابری

پیام تسلیت قائم مقام دانشگاه قم:

از شمار دو چشم یک تن کم و از شمار خرد هزاران بیش

بنیانگذار دانشگاه قم، نماینده اسبق حضرت امام خمینی(ره) در استان لرستان و عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم حضرت آیت الله مهدی قاضی(ره) در جوار رحمت گسترده پروردگار آرام گرفت و داغ جانسوز فراغش را در دل دوستداران علم و صداقت و دانایی نهاد. با دلی آکنده از تألم و تأثر هجرت ملکوتی اینمرد زهد و تقوا را به محضر مبارک امام زمان(عج)، رهبر معظم انقلاب اسلامی، شورای تشخیص مصلحت نظام، مجلس خبرگان رهبری، هیأت دولت، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، علما و فقهای حوزه های علمیه، شورای عالی انقلاب فرهنگی، وزیر علوم تحقیقات و فناوری، بیت رفیع معظم له، استادان، کارمندان و دانشجویان دانشگاه قم تسلیت عرض نموده و از درگاه ایزد منان علو درجات علیین را برای روح بزرگ آن فقید مجاهد و شکیبایی و توفیق برای بازماندگان مسئلت دارد.

دکتر رضا حسین گندم کار

پیام تسلیت روسای دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی استان قم

بسم الله الرحمن الرحيم

با نهایت تأسف و تأثر مطلع شدیم که آیت‌الله قاضی خرم آبادی پس از تحمل بیماری طولانی مدت به دیار باقی شتافت و موجب تألم و تأثر جامعه حوزوی و دانشگاهی گردید.

در ادامه این پیام آمده است: رؤسای دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی استان این ضایعه جانسوز را که به حق لطمه‌ای جبران ناپذیر در اسلام بود به جامعه علمی کشور و به خصوص حوزویان و دانشگاهیان استان قم تسلیت گفته علو درجات ایشان را از خداوند متعال مسئلت نموده و برای بازماندگان صبر و اجر را خواهانیم.

پیام تسلیت دبیرخانه هیأت حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره:

بسم الله الرحمن الرحيم

خبر درگذشت عالم وارسته و ریاست ارجمند دانشگاه قم موجب تألم و تأثر عمیق جامعه علمی کشور شد. بدین وسیله در گذشت این دانشمند بزرگ و ستودنی را به خانواده محترم ایشان و جامعه علمی و دانشگاهی کشور تسلیت عرض می‌کنیم.

اضافه می‌شود آیت‌الله قاضی رئیس و عضو کمیته دستگاہی کرسی‌های نظریه‌پردازی در دانشگاه قم بود.

به روایت تصویر

